Госкнижная палата УзССР
18 ОКТ 1984
СПИСАНО

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 240 (19.016). ● Пайшанба, 18 октябрь 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ МЕҲНАТКАШЛАРИ! МАШИНАЛАР ВА АСБОБ-УСКУНАЛАРДАН ЯХШИ ФОЙДАЛАНИНГИЗ!

ИШЛАБ ТУРГАН ВА ЯНГИДАН ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛГАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚУВВАТЛАРИНИ ТЎЛИҚРОҚ ЎЗЛАШТИРИНГИЗ!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ОКТЯБРЬ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

К. У. ЧЕРНЕНКОНИНГ

«ВАШИНГТОН ПОСТ» ГАЗЕТАСИ САВОЛЛАРИГА ЖАВОБЛАРИ

Америкада чиқадиган «Вашингтон пост» газетасининг Москвадаги бюроси раҳбари Д. Додер К. У. Черненкога мурожаат этиб, Совет—Америка муносабатларига —ана шу мурожаатда айтиб ўтилганидек, «Вашингтон пост» газетхонларинигина эмас, шу билан бирга бутун дунёдаги миллионлаб кишиларни тўлқинтираётган мавзуга тааллуқли саволларга жавоб қайтаришни илтимос қилди.

Қуйида К. У. Черненконинг жавоблари келтирилади.

САВОЛ. Президент Рейган АҚШ жуда кўп масалалар, шу жумладан қурол-яроғлар устидан контроллик масаласи хусусида Совет Иттифоқи билан мулоқотни яна бошлашга тайёр деб айтди. Совет Иттифоқи президент Рейган музокараларга тайёрликни изҳор этганлигига қандай муносабатда бўлади?

ЖАВОБ. Америка маъмуриятининг музокараларга тайёрлиги тўғрисидаги сўзларини биз илгари ҳам эшитганмиз, аммо бу сўзлар бирон марта ҳам реал ишлар билан тасдиқланмади. Ана шундай реал ишлар муносабатларимизда мавжуд бўлган лоақал бир масала —хусусан қурол-яроғларни чеклаш ҳамда уруш хавфини камайтириш соҳасида адолатли ва ўзаро мақбул асосда аҳдлашиб олишни ҳақиқатан ҳам истаётганликдан далолат берган бўлур эди.

Биз олға сураётган конкрет таклифлар эса ҳар гал жавобсиз қолмоқда. Мисоллар келтираман.

Шу йилнинг март ойида биз бутун бир проблемалар комплексини айтиб ўтганимизда мана шундай бўлган эди. Мазкур проблемалар юзасидан ёки лоақал уларнинг баъзилари юзасидан аҳдлашувга эришиш Совет—Америка муносабатларида ҳам ва умуман халқаро вазиятда ҳам реал силжишни билдирган бўлур эди. Аммо бизнинг таклифларимизга жавоб қайтаришдан бўйин товладилар, холос.

Июнь ойида биз космик фазо ҳарбийлаштирилишининг олдини олиш тўғрисида аҳдлашувни таклиф қилганимизда худди шундай бўлган эди. Бу гал бизга жавоб қайтаришди, лекин бу қандай жавоб эди? Музокаралар мавзуининг ўзини алмаштиришга уриниб кўрдилар, ядро қуролига тааллуқли масалаларни, яъни илгари Женевада музокаралар олиб борилган, аммо Қўшма Штатларнинг ўзи барбод этган масалаларни муҳокама қилишни таклиф этдилар. Бунда АҚШ Американинг янги ракеталари Ғарбий Европада жойлаштирилиши билан вужудга келтирилган ғовларни бартараф этишдан бош тортибгина қолмай, балки шундай ракеталарни жойлаштиришни ҳамон давом эттирмоқда.

Хўш, космос масаласи нима бўлди? Космосда қуролланиш пойгасига йўл қўймаслик ўрнига бизга бундай пойганинг қандайдир қоидаларини ишлаб чиқиш билан шуғулланиш, аслида бундай пойгага ошкора тус бериш таклиф қилинди. Биз бундай қила олмаслигимиз тушунарли, албатта. Ҳақиқатан ҳам космоснинг тинч бўлиши — бизнинг мақсадимиздир, зотан биз шу мақсадга қатъият билан эриша берамиз.

Фактлар мана шулардан иборат.

Энди президент Рейганнинг сиз эслатиб ўтган баёноти тўғрисида гапирмоқчиман. Президент музокараларга тайёрлик тўғрисида айтган гаплар шунчаки тактикавий найранг бўлмаган тақдирда шуни айтмоқчиманки, Совет Иттифоқи ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилади. Биз жиддий, амалий музокараларга ҳамиша тайёр бўлиб келдик ва бу ҳақда неча марталаб айтиб ўтдик.

Биз космос ҳарбийлаштирилишининг олдини олиш, жумладан йўлдошларга қарши системалардан батамом воз кечиш тўғрисидаги битимни ишлаб чиқиш ва тузиш мақсадида музокаралар бошлашга, музокаралар бошланган кундан эса космик қуроллар синови ва уни жойлаштиришни ўзаро тўхтатиб қўйишга тайёрмиз. Биз аввал бошданоқ ўз таклифимизни айни мана шундай таърифлаган эдик. Гап Вашингтонда қолди.

Ядро қуролига эга бўлган давлатлар ўзларидаги барча мавжуд ядровий қуролларни миқдор ҳамда сифат жиҳатдан кўпайтирмай қўйишлари тўғрисидаги Совет таклифи ҳам ўз кучида қолмоқда. Шу масала юзасидан аҳдлашиб олиш мавжуд ядровий аслаҳахоналарнинг барча қисмлари, жумладан элтиш воситалари ва ядровий портловчи зарядлар кўпайтирилишини ўзаро тўхтатишни билдирган бўлур эди. Шу тариқа ядровий қуролланиш пойгаси тўхтатилган бўлур эди. Бу эса шундай қуролларни батамом тугатгунга қадар қисқартириш тўғрисида кейинги аҳдлашувларни ҳал қилувчи даражада енгиллаштирган бўлур эди. СССР билан АҚШ ўзларининг ядровий қуролларини кўпайтирмаслик тўғрисида биринчи навбатда ўзаро аҳдлашиб олишлари ва шу тариқа ядро қуролига эга бўлган бошқа давлатларга ўрнак кўрсатишлари ҳақидаги расмий таклифимиз ҳамон Оқ уйда турибди.

Ядро қуроли синовларини ёппасига ва батамом тақиқлаш тўғрисидаги битимни ишлаб чиқишни охирига етказиш учун реал имконият мавжуд. Шундай синовлар ўтказилмаса, демак бу қурол такомиллаштирилмайди, ядровий қуролланиш пойгаси тўхтатиб қўйилади. АҚШ бунда ҳам ядро қуролларини чеклашни ёқлаб айтаётган гаплари самимийлигини амалда исботлай олиши мумкин бўлур эди. АҚШ буни ер ости ядровий портлатишлари тўғрисидаги Совет — Америка шартномаларини ратификация этиш билан ҳам исботлай олади. Бу шартномалар 1974 ва 1976 йиллардаёқ имзоланган эди. Америка томони айтаётганидек, портлатишларнинг ўзини холис қайд этиб борадиган кузатувчиларни таклиф этиш билан эмас, балки айни ратификация қилиш билан шуни исботлаш зарур.

Совет Иттифоқи Вашингтонга неча марталаб мурожаат этиб, биздан ўрнак олишга, ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисида мажбурият қабул қилишга даъват этди. Ҳар гал у томондан «йўқ» деган сўз эшитила берди. Бунинг тескарисини бир тасаввур қилиб кўрайлик: АҚШ ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик хусусида мажбурият олиб, бизни худди шундай иш кўришга даъват этсаю, биз эса «йўқ», бу бизга тўғри келмайди, биз биринчи бўлиб ядровий зарба уриш ҳуқуқини сақлаб қоламиз, деб айтсак. Бу ҳолда АҚШдаги кишилар бизнинг ниятларимиз тўғрисида нималарни ўйлашлари мумкин? Бу хусусда икки хил фикр бўлиши мумкин эмас.

Мен қуролланиш пойгасини тўхтатишга, хавфсизликни мустаҳкамлашга тааллуқли бир қанча энг муҳим масалаларни айтиб ўтдим. Бошқа муҳим масалалар ҳам борки, улар президентга яхши маълум деб ўйлайман. Ана шу масалаларнинг ҳаммаси ҳал қилинишини, конкрет куч-ғайрат сарфланишини талаб этмоқда. Музокараларга тайёрлик тўғрисида амалий ишлар билан мустаҳкамланмаган сўзлар эса фақат сўзларгина бўлиб қолади, холос.

Мен айтиб ўтган гаплар саволингизга жавоб бўлади деб ўйлайман.

САВОЛ. Совет — Америка муносабатларини яхшилашга олиб келиши мумкин бўлган силжишга яқинда эришила бошланди, деган фикр кенг тарқалган. Шу хусусда Сизнинг фикрингиз қандай ва келгуси даврда бу муносабатларнинг истиқболлари қандай бўлади деб ўйлайсиз?

ЖАВОБ. Дунёда Совет — Америка муносабатларида яхшилик томон силжиш истагини билдирувчи кайфиятлар ҳақиқатан ҳам кенг тарқалган. Бу эса, бизнинг фикримизча, айниқса ҳозирги халқаро вазиятда шу муносабатларнинг аҳамиятини англаш тобора кучайиб бораётганлигини ифода этади.

Афсуски, Совет — Америка муносабатларида бундай силжишни ҳозирча факт деб айтиш учун асос йўқ. Силжишга эришиш мумкинми? Бу саволга ҳа, мумкин деб қатъий жавоб қайтараман. Мен юқорида айтиб ўтган проблемаларнинг ҳал этилиши бунга ёрдам берган бўлур эди.

Совет — Америка муносабатларини конструктив ривожлантиришдан бошқа оқилона йўл умуман йўқлигига ишончим комил. Бунда биз ижтимоий системаларимиз ҳар хил эканлигидан, дунёқарашимиз ҳар хил эканлигидан кўз юмаётганимиз йўқ. Аммо иккала мамлакатларимиз зиммасидаги масъулиятни ҳамиша ёдда тутган тақдирда, сиёсатни урушга эмас, балки тинчликка қаратган тақдирда, бу тафовутлар ҳамжиҳатликка эришишга йўл қўймаслиги бир ёқда турсин, балки аксинча шундай ҳамжиҳатликка эришишни ҳам тақозо этади.

Мен шуни илгари ҳам айтиб ўтганман ва яна бир бор таъкидламоқчиманки, биз АҚШ билан яхши муносабатларда бўлиш тарафдоримиз, тажриба ҳам бу муносабатлар худди шундай яхши бўлиши мумкинлигидан далолат бериб турибди. Бунинг учун муносабатларни тенглик асосида, ўзаро манфаатни ва тинчлик иши учун фойда келтиришини кўзлаб қуришга иккала томоннинг истаги бўлиши зарур.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси навбатдаги мажлисида 1984 йилнинг тўққиз ойи мобайнида республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантириш планининг бажарилиш якунларини кўриб чиқди. Қора ва рангли металлургия, газ, озиқ-овқат, гўшт, сут саноати, маҳаллий саноат корхоналари планда кўзда тутилган йиллик суръатлардан илдам ишлаётганлиги қайд этиб ўтилди. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини йиғиб-териб олиш борасида қизғин ишлар давом эттирилмоқда. Асосий фондларни ишга тушириш ҳажмлари ошди. Шу билан бирга учинчи квартал якунлари белгиланган планларни бажаришда ҳали ҳамма жойда ҳам тегишлича қатъият кўрсатилмаётганлигидан далолат бериб турибди.

Марказий Комитет Бюроси область партия комитетларидан, министрликлар ва идораларнинг, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотларининг раҳбарларидан 1984 йилги план ҳамда қабул қилинган социалистик мажбуриятлар сўзсиз бажарилиши юзасидан тўла-тўкис чоралар кўришларини талаб этди. Бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари ўзларига қарашли корхоналарнинг ишидаги камчиликлар тезроқ бартараф этилиши учун шахсан жавобгар эканликлари тўғрисида огоҳлантирилдилар. Партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарлик давомида меҳнат коллективларида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатларини ошириш, хом ашё, материаллар, ёқилғи, электр энергиясини тежаб-тергаш, барча сифат кўрсаткичларини яхшилаш зарурлигига алоҳида эътибор бериш таклиф қилинди.

Марказий Комитет Бюроси 1985 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат плани билан Ўзбекистон ССРнинг 1985 йилги давлат бюджети лойиҳаларини кўриб чиқиб, асосан маъқуллади.

Капитал қурилишнинг бориши ва шу тармоққа партия раҳбарлиги билан боғлиқ бир қанча масалалар муҳокама қилинди. Асосий фондларни ишга тушириш, капитал маблағларни ўзлаштириш, Тошкент шаҳрида қурилиш-монтаж ишлари планлари қониқарсиз бажарилмоқда. Кўпгина шаҳарлар ва районларда уй-жойларни ҳамда социал-маиший объектларни қабул қилиб олиш тартиби бузилмоқда. Айрим партия комитетлари давлат интизомини бузаётган хўжалик раҳбарларига ва маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига нисбатан юз-хотирчиликка йўл қўймоқдалар. Баъзи қурилишларда ва бинокорлик саноати корхоналарида меҳнат, технология ва ишлаб чиқариш интизоми ҳамон паст даражада бўлиб, планлаштиришда ва бригадаларни материал-техника билан таъминлашда, меҳнатга ҳақ тўлашда, қурилиш сифатини рағбатлантиришда хатоларга йўл қўйилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси шаҳар, район партия комитетларининг, Советлар ижроия комитетларининг, министрликлар ва идораларнинг зиммасига қурилишда қатъий тартиб ўрнатиш, саноат ва уй-жой, граждан қурилишининг сифатини тубдан яхшилаш учун барча бўғинлардаги кадрларнинг масъулиятини ошириш юзасидан қатъий чоралар кўриш мажбуриятини юклади. Шу муносабат билан қурувчи бригадирларнинг «Правда» газетасига йўллаган ва «Қурувчи шарафи ҳақида сўз» сарлавҳаси остида эълон қилинган хатига алоҳида эътибор жалб этилди. Шу мурожаатномани меҳнат коллективларида, ҳар бир бригадада кенг кўламда муҳокама этиш, тармоқнинг барча меҳнаткашларини иш сифатини оширишга отлантириш лозим. Ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни ҳамда капитал қурилиш масалалари юзасидан партия ва ҳукумат қарорларининг бажарилиши устидан контролликни кучайтириш таклиф этилди. Тошкент шаҳрида монолит уйсозликни ривожлантириш тадбирлари белгиланди.

«КПСС XXVI съезди қарорлари асосида республикада мактабгача жамоат тарбиясини янада ривожлантириш тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарори Жиззах областида қандай бажарилаётганлиги кўриб чиқилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1984-1990 йилларда умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишларини амалга оширишга доир комплекс плани асосан маъқулланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институтида илмий тадқиқотларни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори қабул қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси хўжалик ва маданий қурилишга партиявий раҳбарлик, ташкилотчилик ва сиёсий ишларга доир бошқа масалаларни кўриб чиқиб, улар юзасидан қарор қабул қилди.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

ТЕРИМДА ПЕШҚАДАМЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ!

Республикамизда ҳамма пахтакор. Юраги пахта ишқи билан ёниб турган киши борки, барча 6 миллион тонналик улкан «оқ олтин» хирмонини тезроқ бунёд этиш мақсадида далаларда зарбдорчасига меҳнат қиляпти. Суратларда: 1. Ильич районидаги Титов номли совхоз далаларида Ўрта Осиё педиатрия институти студентлари пахтакорларга яқиндан ёрдам беришмоқда. Педиатрия факультетининг учинчи курс студенти Муҳаббат Бозорбоева илғорликни қўлдан бермаётир. 2. Оқолтин районидаги «Оқ олтин» агросаноат бирлашмасига қарашли Усмон Юсупов номли совхознинг пахта хирмонлари тобора кўкка бўй чўзмоқда. 3. Ғалаба районидаги Ҳамза номли колхозга келган тошкентлик ҳашарчилар.

М. Исломов ва С. Маҳкамов фотолари.

МИНИСТРЛАР УЧРАШУВИ

17 октябрь куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико КМП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КХДР ташқи ишлар министри Ким Ен Нам билан учрашди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида министрлар Совет — Корея муносабатларининг баъзи масалалари ва халқаро аҳволнинг актуал проблемалари юзасидан фикрлашиб олдилар.

СССР билан КХДР ўртасида ҳар томонлама ҳамкорлик ривожланиб бораётганлиги мамнуният билан қайд этилди. Совет ва Корея раҳбарларининг шу йил май ойида Москвада бўлиб ўтган музокаралари ҳамда К. У. Черненконинг Ким Ир Сен билан учрашуви иккала партия ва халқ ўртасидаги дўстлик муносабатларини янада мустаҳкамлаш учун алоҳида аҳамиятга эга бўлди.

Совет томони КХДРнинг Корея ярим оролида тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга ҳамда ватанни тинч йўл билан бирлаштиришга қаратилган куч-ғайратлари билан бирдам эканлигини тасдиқлади. КХДР ҳукуматининг шу мақсадларга эришишга олиб борадиган ташаббуслари тўла-тўкис қўллаб-қувватланиши изҳор этилди.

Ким Ен Нам Корея Халқ Демократик Республикаси Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсий йўлини, қуролланиш пойгасига ва империализмнинг уруш хавфини кучайтираётганлигига қарши социалистик давлатлар олиб бораётган курашни муттасил қўллаб-қувватлаётганлигини айтди.

Министрлар СССР билан КХДРнинг тинчлик ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб халқаро майдондаги баҳамжиҳат ҳаракатининг аҳамияти ортиб бораётганлигини таъкидладилар.

(ТАСС).

„ОҚ ОЛТИН“ хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 17 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён

Фарғона	1,52	80,53	0,23	14,60
Тошкент	1,93	77,62	1,64	66,55
Наманган	1,93	73,58	1,55	40,61
Андижон	1,51	72,60	0,80	30,24
Сурхондарё	1,65	67,03	1,60	49,96
Хоразм	2,07	63,05	1,11	19,96
Сирдарё	3,10	58,58	3,00	55,66
Самарқанд	1,54	52,81	0,72	16,06
Бухоро	0,94	50,79	0,05	5,98
ҚҚАССР	2,00	48,87	1,50	28,26
Жиззах	1,97	46,61	1,35	41,38
Навоий	1,30	45,44	0,65	10,31
Қашқадарё	1,11	34,90	0,60	9,16
Республика бўйича:	1,70	60,23	1,16	30,87
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	2,23	79,33	2,59	86,02
Наманган	1,66	67,80	—	—
Навоий	1,18	43,41	—	—
Бухоро	1,00	39,17	—	—
Қашқадарё	1,83	34,89	1,60	12,24
Республика бўйича:	1,98	61,74	1,93	49,26

ИЛҒОРЛАРГА — БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети 1984 йилнинг тўққиз ойи давомида чорвачиликни ривожлантириш юзасидан социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларда қолдирилди:

Фарғона ва Хоразм областлари, Хоразм областининг Боғот районида.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Наманган области,

Сирдарё области,

Фарғона областининг Бувайда райони,

Қорақалпоғистон АССРнинг Ленинобод райони,

Наманган областининг Тўрақўрғон райони,

Жиззах областининг Арнасой райони,

Андижон областининг Комсомолобод райони,.

Байроқлар Андижон, Жиззах областларидан, Зомин, Косонсой, Шуманай, Боёвут, Қумқўрғон районларидан олиб берилади.

Қуйидаги коллективлар 1984 йилнинг тўққиз ойи давомида чорвачиликни ривожлантириш юзасидан республика социалистик мусобақасида ғолиб деб топилди:

Жомбой районининг «Коммунизм» колхози,

Пискент районининг Калинин номли колхози,

Қува районининг К. Маркс номли колхози,

Шеробод районининг «Октябрь 60 йиллиги» совхози,

Конимех районининг «Партия XXV съезди» совхози,

Зомин районининг «Қизил чорвадор» совхози,

Оржоникидзе районининг Ильич номли паррандачилик ишлаб чиқариш бирлашмаси,

Навоий балиқ саноати хўжалиги,

Урганч район матлубот кооперациясининг бўрдоқичилик хўжалиги.

МАТБУОТ МАРКАЗИ хабар қилади

ТОШКЕНТ

Областда яна бир хўжалик — Бўка районидаги Фрунзе номли колхоз заршунослари давлат қабул пунктларига 2900 тонна «оқ олтин» топшириб, йиллик планни бажардилар.

Ялпи ҳосилнинг 85 проценти «зангори кема»лар ёрдамида йиғиштириб олинди. Дала гвардиячиларидан Абдусаттор Салимов, Абдураҳим Дадабоев, Усмонали Салимовлар айниқса ғайрат кўрсатиб ишладилар. Уларнинг ҳар бири шу кунгача «пўлат этак»лардан 160—200 тоннадан дурдона тўкишди. Хўжалик миришкорлари ўз имкониятларини чамалаб, планга қўшимча равишда яна 400 тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

ХОРАЗМ

«Беш йиллик план бажарилди!» Янгибозор районидаги «Ленинизм» колхозининг Қутлибой Тожимов бошлиқ бригадасининг ғалаба рапорти шу сўзлар билан бошланади. Қабул пунктларига 1800 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Бу йил хўжалик миришкорлари ҳосилдорликни 60 центнерга етказиш мақсадида йиғим-теримни тезкорлик билан давом эттиришмоқда.

Гурлан районидаги «Қорақалпоғистон» колхозининг Собир Эшназаров бошлиқ бригадаси аъзолари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшира бошладилар. Ҳар гектар ердан 41,3 центнердан дурдона йиғиштириб олган азаматлар бу кўрсаткични 50 центнерга етказишни кўзлашмоқда.

ФАРҒОНА

Охунбобоев районидаги Ленин номли ва Фрунзе районидаги Карл Маркс номли колхозларда ҳам йиллик план бажарилди.

Иккала хўжалик меҳнаткашлари ҳосилдорликни 40 центнерга етказишни кўзлашмоқда.

СИРДАРЁ

Боёвут районидаги Руцский номли совхозининг Галина Красникова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси адресига СССР космонавт-учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Рождественский имзолаган табрик телеграммаси келди. Бригада аъзолари давлатга 160 тонна юқори сорт пахта топшириб йиллик планни бажардилар. Айни кунларда улар социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишмоқда.

МХРП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, МХР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ Ж. БАТМУНХНИНГ СССРГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ҲАҚИДА

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг таклифига биноан Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Жамбин Батмунх 1984 йил октябрь ойининг охирларида амалий визит билан Совет Иттифоқига келади.

ИОРДАНИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Мусулмонлар ташкилотларининг таклифига биноан Иордания делегацияси Совет Иттифоқига келди. Иордания Ҳошимийлар қироллиги вақфлар ва ислом дини ишлари министри Обид Халаф Давдий бошчилигидаги делегация Москвадан ташқари Ленинградда бўлади, Озарбайжон ва Ўзбекистон республикаларига боради.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Қ. Ҳ. МАҲАМАДАЛИЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ ВА ЁҒОЧСОЗЛИК САНОАТИ МИНИСТРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Ўртоқ Қудратилла Ҳикматиллаевич **Маҳамадалиев** Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати министри этиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. САЛИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1984 йил, 17 октябрь.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ШАХСИЙ ТАШАББУСКОРЛИК ИМКОНИЯТЛАРИ

Кейинги ўн беш йил ичида мамлакатда иссиқлик-энергетика ресурсларига бўлган эҳтиёж икки марта ортди. Ушбу беш йилликда бу кўрсаткич яна 18 процент кўпаяди. Иссиқлик-энергетика комплексининг қандай ишлаётгани кўп жиҳатдан халқ хўжалигимиз ривожланиш суръатларини белгилаб беради, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети декабрь [1983 йил] ва февраль [1984 йил] Пленумлари қарорларининг, СССР Энергетика программасининг бажарилишига, пировард натижада совет кишиларининг фаровонлиги ошишига таъсир ўтказади.

Шу тариқа иссиқлик-энергетика потенциалини муттасил ўстириб бориш ҳозирги куннинг долзарб проблемаларидан биридир. Уни ҳал этишда социалистик мусобақа илғорлари, новаторлар, юқори малакали ишчиларнинг тажрибаси ва ташаббускорлиги, маҳорати тараққиёт учун катта имкониятлар очиб беради.

ЭНГ МУҲИМИ — МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ

РЕЗЕРВЛАР ҲАРАКАТДА

Т. КОНДЮК,
Навоий ГРЭСи цех мастери

Навоий ГРЭСи ишга туширилганидан буён истеъмолчиларга 96 миллиард киловатт-соат электр энергияси етказиб берилди. Беш йиллик бошидан буён ҳар бири 210 минг киловатт қувватга эга икки янги энергоблок ўзлаштирилди. Шу туфайли станция қуввати 50 процент ошди ва 1250 киловаттга етказилди. Белгиланган қувватдан фойдаланиш коэффициенти 75 процентни ташкил этди. Бу министрлик системасидаги энг юқори кўрсаткичлардан ҳисобланади.

Шуни таъкидлаш лозимки, станциямиз табиий газдан фойдаланиши ва кўп даражада иккиламчи иссиқлик-энергетика ресурсларини шаҳар корхоналари технологик эҳтиёжлари, иситиш ва иссиқ сув таъминоти учун ундан қайта фойдаланиши туфайли юксак тежамли ҳисобланди. Бунда 4 миллион гигакалорий иссиқлик қайта фойдаланилади. Бу, 600 минг тонна шартли ёқилғи иқтисод қилинишига тенг.

Тиғиз план ва социалистик мажбуриятларни меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига қатъий риоя этмасдан, бутун коллективнинг ижодий активлигисиз бажариб бўлмайди. Резервларни излаб топиш ва улардан фойдаланиш, мусобақа ташкил этилиши, мураббийлик, техникага оид ва иқтисодий ўқувни такомиллаштириш, янги техникани жорий этиш, юксак талабчанликни қарор топтириш — план ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришнинг асосий омилларидир.

Корхонанинг бир маромда ишлашида кадрлар қўнимсизлигига йўл қўймаслик, мустаҳкам кадрлар бўғинини вужудга келтириш муҳимдир. Бизда махсус ишлаб чиқилган план асосида ишлаб чиқаришда қўл меҳнатини камайтириш, технологик жараёнларни автоматлаштириш даражасини ошириш бўйича изчил иш олиб борилмоқда.

Меҳнат унумдорлиги ва сифатини оширишда моддий рағбатлантириш, меҳнатнинг иссиқ шароитларда олиб борилиши, хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтирганлик учун, юксак касб маҳорати, турдош касбларни бажарганлиги учун қўшимча ҳақ тўлаш жорий этилгани муҳим роль ўйнамоқда.

Жамоат ташкилотлари — ихтирочи ва рационализаторлар, мастерлар, доимий ҳаракатдаги ишлаб чиқариш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, мураббийлар кенгашлари ва бошқаларнинг иши резервларни излаш, иссиқлик, электр энергия ва ёқилғи сарфи салмоғини камайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, иш вақтининг беҳуда йўқотилишини камайтиришга қаратилган.

Корхонамиз эришаётган ютуқлар сири ана шулардан иборат. Коллективимиз бу йил истеъмолчиларни энергия билан барқарор таъминлаш, электр ва иссиқлик энергияси ишлаб чиқариш харажатларини 30 минг сўмга қисқартириш, шахсий эҳтиёжлар учун сарфланадиган 300 тонна шартли ёқилғи ва 800 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаб қолиш, иш вақтининг йўқотилишини 10 процент камайтириш мажбуриятини олган. Бу мақсадга эришиш йўлида биз резервлардан янада тўлароқ фойдаланиш, турдош корхоналар, саноатнинг бошқа тармоқларида орттирилган илғор тажрибаларни яхшироқ қўлланишга интилаверамиз.

АСОСИЙ БЎҒИН

Й. МУСЛИМОВ,
Тошкент ГРЭСи катта машинисти, Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери

КПСС XXV съезди номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ГРЭСи коллективи беш йилликнинг ўтган муддатида 30 миллиард киловатт-соатдан зиёд электр энергияси ҳосил қилди. Айни вақтда 25 минг тонна шартли ёқилғи ва 20 миллион киловатт-соатга яқин электр энергияси тежаб қолинди.

Йил бошида ГРЭС Шўртан гази билан ишлай бошлади. Электр энергияси ҳосил қилишда ундан асосий ёқилғи сифатида фойдаланиш давлатга четдан келтириладиган мазутга нисбатан 3 марта арзонга тушади, атмосферага тарқаладиган зарарли чиқиндилар бир неча ўн хисса камайтирилиши имконини беради.

Юбилей йилида коллективимиз олдида кўпгина масъулиятли вазифалар турибди. Биринчидан, халқ хўжалигини электр энергияси билан узлуксиз таъминлаш лозим. Бунда иш самарадорлиги ва сифатини янада оширишга, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашга, меҳнат ва маиший шароитларни яхшилашга, ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш, меҳнатни ташкил этишнинг янги формалари, хусусан бригада пудратини жорий этишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Иккинчидан, коллективимиз ушбу беш йилликдаёқ электростанцияни иссиқлик режимига ўтказиш мақсадида асосий ускуналар реконструкциясини бошламоғи зарур. Бу эса халқ хўжалигини, асосан Тошкент шаҳрини нафақат электр энергияси билан, балки иссиқлик энергияси билан ҳам таъминланишини яхшилаш имконини яратади.

Учинчидан, КПСС Марказий Комитети декабрь (1983 й) ва февраль (1984 й) Пленумларида қўйилган вазифа — меҳнат унумдорлигини пландан ташқари бир процент ошириш ва электр ҳамда иссиқлик энергияси ҳосил қилиш таннархини планга нисбатан ярим процент камайтиришга эришиш ҳал қилувчи аҳамият касб этади. Мен меҳнат қилаётган 2-қозон-трубина цехи коллективи қўйилган вазифаларни бажариш, Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Юбилей йилининг ўтган ойлари якунлари коллектив яхши натижаларга эришаётганини кўрсатади. Социалистик мусобақани яхши ташкил этиш, унда цех барча ходимларининг иштирок этишига эришиш зафарлар омили бўлаётир. Биз меҳнат коллективи ва ишлаб чиқаришдаги уюшқоқлик, тартиб-интизом ва ишчанликни социалистик мусобақани ташкил этишнинг асосий бўғини деб биламиз.

Асосий ишлар бизда машиналар зиммасига юкланган. Масалан, энергоблоклар олтита асосий параметрини электрон-ҳисоблаш машинаси назорат қилади. Яъни, буғ босими ва ҳарорати, оралиқ буғ иситилиши ва чиқинди газлар ҳаракати, конденсатордаги вазнсизлик ва шахсий эҳтиёжлар учун электр энергияси сарфини аниқлаш улар зиммасида. Бизнинг вазифамиз энергоблоклардан малакали ва моҳирона фойдаланиш, нуқсонларни ўз вақтида аниқлаш ва бартараф этишдан иборат.

Цехимиз ходимларининг 80 проценти рационализаторлар эканлиги диққатга сазовор. Ўтган йили улардан тушган 21 рационализаторлик таклифидан 11 таси жорий этилди. Меҳнат ветеранлари — энергоблокларнинг катта машинистлари К. Мирсиддиқов, Л. Нуруллаев, энергоблокларни кўздан кечирувчилар Н. Баратов, Ш. Бердибоев бошқаларга намуна кўрсатиб меҳнат қилишаётир. Эришган муваффақиятлари учун уларнинг кўпчилиги орден ва медаллар билан тақдирланишган.

Бироқ айтиш лозимки, бизда энергоблокларнинг пухта ва тежамли ишлашига кўмак берувчи кўплаб резервлар мавжуд. Коллектив мунтазам равишда уларни излаб топиш ва ҳаракатга келтириш билан шуғулланмоқда.

РЕЖАЛИ ИШ ЮРИТАЙЛИК

Л. ТЕРЕНТЬЕВ,
Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ихтисослашган ремонт-ишлаб чиқариш корхонаси слесари, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори

Партиямиз белгилаб бераётган вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш — ҳар бир меҳнаткашнинг жонажон иши. Масалан, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтиришни олайлик. Айнан шу кўрсаткичлар фақатгина ишлаб чиқариш даражасини кўрсатиб қолмай, совет кишилари турмуш даражасини юксалтириш имконини ҳам беради. КПСС Марказий Комитети декабрь (1983 й) ва февраль (1984 й) Пленумларида шу ҳақда алоҳида сўз юритилди.

Беш йиллик тўртинчи йилида меҳнат унумдорлигини планга қўшимча бир процент ошириш, маҳсулот таннархини планга нисбатан ярим процент камайтиришга эришиш вазифаси қўйилди. Корхонамиз меҳнаткашлари якдил фикр билдиришди. Коллектив шундай суръат билан ишлашга тайёр. Зиммамизга оширилган социалистик мажбуриятлар олдик. Унда, жумладан, қуйидагича талаблар ҳам бор: меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, иш вақти йўқотилишини камайтириш, илғор технологияни жорий этиш ҳисобига энергетика асбоб-ускуналарининг ремонтда туриб қолишини 2 процент камайтирамиз. Барча ремонт ишларини камида «яхши» баҳо билан бажаряпмиз.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, тежамкорликни янада яхшилаш резервлари кўп. Фақат бу ишга ўйлаб, омилкорлик билан ёндашмоқ керак. Айтайлик, илгари деталларнинг шаклини қўлда белгилаб чиқардик. Энди эса у махсус ишланган андоза ёрдамида бажарилади. Шу тариқа меҳнат унумдорлиги 5 карра ошди.

Шахсан ўзим цех олдига қўйилган вазифаларнинг бажарилишига — янги технологияни ўзлаштириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 1983 йилга нисбатан 10 процент ошириш ва бир неча тонна металлни иқтисод қилиш билан ҳисса қўшишни мақсад қилганман.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненко партия Марказий Комитети февраль [1984 й] Пленумида таъкидлагандек, «Халқ ташаббусини, иш жойидаги меҳнатга омилкорлик билан ижодий ёндашишдан тортиб, давлатни, жамиятни идора қилишда актив қатнашишгача жуда кенг маънодаги ташаббусни ўз вақтида пайқай билиш ва қўллаб-қувватлай олиш тараққиётимизнинг энг буюк, айтиш мумкинки, битмас-туганмас манбаидир. Экономикамиз ўзининг ҳар бир катта ютуғига бирор бир даражада меҳнат коллективларининг ижодий ташаббуслари туфайли, уларнинг ўз планлари, гапириш одат бўлганидек, муқобил планлари туфайли эришмоқда». Республика энергетика корхоналари гвардиячиларининг тажрибаси бу фикрнинг ҳақлигини тасдиқлаб турибди. Беш йиллик охирига бориб, республикамизда электр энергияси истеъмол қилиш 1981 йилга нисбатан 1,3 баравар ошиб, йилига 45 миллиард киловатт-соатни ташкил этади. Электр, ёқилғи ва бошқа хил ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш, илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириш ана шу юксак кўрсаткичларга эришиш имконини беради.

Материални Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ахборот маркази мухбирлари Ю. ШАФЕРОВ ва И. МОИСЕЕВлар тайёрлашган.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

СОВЕТ — ХИТОЙ МАСЛАҲАТЛАШУВЛАРИ

ПЕКИН. (ТАСС). Совет Иттифоқи ҳукуматининг махсус вакили, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Л. Ф. Ильичев Совет — Хитой сиёсий маслаҳатлашувларини ўтказиш учун 16 октябрда Пекинга келди. Аэродромда уни Хитой ҳукуматининг махсус вакили, ХХР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Цянь Цичэнь, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг ХХРдаги элчиси И. С. Шчербаков, шунингдек бир қанча социалистик мамлакатларнинг Пекиндаги дипломатик ваколатхоналари бошлиқлари бор эди.

Совет — Хитой сиёсий маслаҳатлашувларининг навбатдаги даври 18 октябрда бошланади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БУДАПЕШТ. Венгрия пойтахтида социалистик мамлакатлар ядро асбобсозлиги — «Интератоминструмент» Халқаро хўжалик бирлашмасининг кўргазмаси очилди. Кўргазмага шу ташкилот аъзоси бўлган олти мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқининг экспонатлари қўйилган.

Саноат, фан ва медицина соҳасида ядро техникасини қўлланишда эришилган энг янги ютуқлар экспозицияда намойиш қилинмоқда. Кўргазмани очиш вақтида уқтириб ўтилгандек, 1972 йилда «Интератоминструмент» ташкил этилганидан буён унинг қатнашчилари ўртасида ўзаро савдо-сотиқ беш баравар кўпайди.

● НЬЮ-ЙОРК. БМТ ҳузуридаги Никарагуа доимий ваколатхонаси Хавфсизлик Кенгашига мактуб йўллаб, унда МРБ ёлланган кучлари Гондурас қуролли кучлари мадади билан 10 октябрь куни Никарагуага қарши навбатдаги агрессив ҳаракат қилганлигини маълум этди. Шу кучларнинг Никарагуа территориясига бостириб кириши натижасида Лаонда районидаги сандиночи халқ милицияси жангчиларидан бир неча киши ҳалок бўлган.

● КАТМАНДУ. Совет Иттифоқи Телеграф агентлиги [ТАСС] билан Непал миллий ахборот агентлиги [РСС] ўртасида ахборот айирбошлаш ва ҳамкорлик қилиш тўғрисида битим имзоланди. Ҳужжатни СССРнинг Непалдаги элчиси А—Р. Х. Везиров ҳамда РСС раиси ва бош директори Р. Биста имзоладилар.

● АДДИС-АБЕБА. Бу ерда, Африка уйида одам ресурсларини ривожлантириш ва улардан фойдаланиш учун жавобгар бўлган Африка мамлакатлари министрларининг конференцияси очилди. БМТнинг Африка учун иқтисодий комиссияси ижроия секретари Адебайо Адедежи конференция қатнашчиларини табриклаб, қитъани социал-иқтисодий ривожлантириш учун африкаликлардан турли соҳаларда ишлайдиган кўпгина малакали мутахассисларни қисқа муддатларда тайёрлаш зарур, деб таъкидлади.

[ТАСС].

ДЎСТЛИК КОШОНАСИ

[«ГДР РЕПОРТАЖЛАРИ» ТУРКУМИДАН]

«Бугун шаҳримизнинг энг гавжум кўчаларидан бирида Совет фани ва маданияти уйига пойдевор қўйилиши муносабати билан тантанали митинг бўлди. 1982 йил, май».

«Орадан икки йилдан кўпроқ вақт ўтди. Объект ишга тушди. У Берлинда қад кўтарган кўпдан кўп муҳташам бинолар қаторидан ўрин олди. Шаҳар кўркига кўрк қўшди. 1984 йил, сентябрь».

Берлинлик инженер Ю. Эллерснинг кундалик дафтаридан олинган бу ёзувлар диққатимни жалб этмай қўймади. Мен ўз ишининг етук мутахассиси Эллерсдан уй қурилиши ҳақида батафсил сўзлаб беришни сўрадим.

— Республикамиз ҳукумати, — деди у ҳаяжон билан,— бино қурилишини энг яхши архитекторлар, лойиҳачилар ва қурувчиларга топширди. Уларнинг кўпи ажойиб кошона — республика Саройи, йирик «Шаритэ» касалхонаси корпуси, шаҳар Пионерлар уйи ва Берлин спорт-соғломлаштириш комплекслари иншоотларида иштирок этган ҳақиқий бунёдкорлар эди. Қурилишга ГДР Меҳнат Қаҳрамони, Миллий мукофот лауреати профессор Э. Гиске раҳбарлик қилди.

Шаҳарнинг катта автомагистрал ўтган гавжум кўчасида кўп қаватли муҳташам иншоот тиклашнинг ўзи бўлмади. Қурувчиларимиз иш суръатини кун сайин, соат сайин тезлаштириб боришди. Мана бугун оппоқ рангли тош саройни эслатувчи улкан бино республикамиз пойтахтига «тилло узукка ёқут кўздек» ярашиб тушди. Бино безакларига эътибор қилинг: улар шаҳар архитектура комплексининг янгидан шаклланаётган гўзалликда беқиёс нақшларидир.

Суҳбатдошимнинг фахр ва ғурур тўла сўзларини тинглар эканман, бинонинг ташқи кўринишини диққат билан кўздан кечираман. Чиндан ҳам бу ерда ишлаган рассомлар, ҳайкалтарошлар, безовчилар чинакам ихлос билан иш олиб боришган. Бинонинг олд томонини рангдор тасвир безаб турибди. Унинг ёғдуси ичра қудратли Ўроқ ва Болға билан Москва Кремлининг Спасский минораси акс этган.

Ҳозир бу ерга келаётганларнинг диққат-эътибори Совет Иттифоқи тасвирий санъатининг доимий кўргазмасига қаратилган. Унга қўйилган экспонатлар орасида Л. Гадов ва Г. Франгулянларнинг ҳайкаллари ва композицион асарлари, В. Орехованинг бадиий керамика намуналари шунингдек, бошқа таниқли совет тасвирий санъат усталарининг машҳур ишлари бор.

— Биз, немис халқи шунга қатъий ишонамизки, — дейди Ю. Эллерс сўзи охирида, — Совет фани ва маданияти уйи келгусида олиб борадиган барча иш Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқлари бузилмас дўстлигини тобора мустаҳкамлашга, икки қардош мамлакат ўртасидаги ҳар тарафлама алоқаларни янада ривожлантиришга хизмат қилади. У немис социалистик давлати жамоатчилигини СССРдаги коммунистик жамият қурилиши, совет фани, техникаси, маданияти, КПСС ҳамда Совет давлатининг ташқи ва ички сиёсати, айни пайтда совет кишиларининг турмуш тарзи билан кенг таништириб боради.

...Сафаримизнинг сўнгги кунлари эди. Ю. Эллерс совет журналистлари группаси турган меҳмонхонага қўнғироқ қилиб қолди. У ғоят шод эди.

— Биласизми? — деди у севинчидан. — Бугун Совет фани ва маданияти уйини кўришга Германия Бирлашган Социалистик Партияси Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Эрих Хонеккер, республикамизнинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари келишди. Улар бу ерда ташкил этилган совет виставкалари экспонатларини катта қизиқиш билан томоша қилишди. Ўртоқ Хонеккер уйнинг фахрли меҳмонлари китобига ўз истакларини ёзиб қолдирди. У бу йил ташкил этилганлигининг 35 йиллигини, келгуси йили фашизмдан озод этилганлигининг 40 йиллигини нишонлайдиган республикамизнинг барча муваффақиятлари Совет Иттифоқи билан чамбарчас боғлиқ эканлигини алоҳида таъкидлади.

Номоз САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
ГДР, Берлин шаҳри.

СОВЕТ ЖАВОБ ЧОРАЛАРИНИНГ ҲАҚЛИГИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). АҚШ оммавий ахборот воситалари Қўшма Штатларнинг хатти-ҳаракатларига жавобан стратегик бомбардимончи самолётларда ва сув ости кемаларида олис масофага учириладиган қанотли ракеталарни жойлаштириш ҳақида СССР Мудофаа министрлиги эълон қилган ахборотга бағишланган катта-катта материалларни босиб чиқармоқда.

Америка матбуоти, радио ва телевидениеси ўз шарҳларида Совет томонининг мазкур чоралари АҚШнинг янги турдаги ядро қуролларини, жумладан, ҳамма турдаги базаларда жойлаштириладиган олисга учирилувчи қанотли ракеталарни яратиш ва жойлаштириш соҳасидаги кенг миқёсли программаларни зудлик билан амалга ошираётганликларига жавоб эканлигини таъкидламоқдалар. Энди гап Европада Американинг ўртача олисликка учириладиган ракеталари жойлаштирилишигагина эмас, балки аввало Пентагон бомбардимончи самолётларга жойлаштираётган олисга учирилувчи қанотли ракеталар ўрнатилишига, шунингдек бундай ракеталарни кемалар ва сув ости кемаларига жойлаштириш режаларига жавобан Совет Иттифоқи кўраётган чоралар тўғрисида бораётганлиги уқтириб ўтилмоқда.

Кўпчилик мақолаларда, масалан «Нью-Йорк таймс» газетасининг мақоласида Совет жавоб чораларининг ҳақли ва асосли эканлиги айтилаётганлиги диққатга сазовордир. АҚШ маъмурияти стратегик қуролларни кўпайтиришнинг шу янги йўналишини бошлаб берганлиги анчагина шарҳларда таъкидланмоқда. «Нью-Йорк таймс» газетаси кейинги вақтларда бу соҳада Америка қилган ҳаракатлар ва Совет томони кўрган жавоб чораларининг ўзига хос хронологиясини кўрсатади.

Бир қанча обзорчилар ўз вақтида Совет томони ҳар қандай базаларда жойлаштириладиган шундай ракеталарни яратишдан ўзаро воз кечишни талаб қилганлигини бевосита уқтирмоқдалар. Бироқ Рейган маъмурияти СҚЧ-2 шартномасига доир протоколда ердаги ва денгиздаги базаларда қанотли ракеталар жойлаштирилишини тўхтатиб туриш тўғрисидаги аҳдлашув сақлаб қолиниши учун ҳеч нарса қилмади, сўнгра эса бу протоколнинг амал қилиш муддати расман тугаганидан кейин АҚШнинг стратегик аслаҳахоналарини шу ракеталар билан жадал таъминлашга зўр бериб киришди. Телевидениенинг шарҳларида СССР стратегик қанотли ракеталарни яратишга АҚШдан кейин киришганлиги, аммо ҳарбий технологиянинг бу соҳасида тез олға силжишга муваффақ бўлганлиги таъкидлаб ўтилди.

Умуман шарҳларда ҳарбий-стратегик мувозанатни бузишга йўл қўймаслик сиёсатини ўтказаётган Совет томони АҚШнинг устунлигига йўл қўймаслик учун бу сиёсатни ҳарбий характердаги моддий жавоб чоралари билан бундан буён ҳам мустаҳкамлайвериш ниятида эканлиги уқтирилмоқда.

АГРЕССИЯЛАРНИ ОҚЛАШ УЧУН

Рейган маъмурияти ўзининг чет эллардаги тажовузкорона авантюраларини ва АҚШнинг ўзидаги бошқача фикрловчиларга қарши оммавий жабр-зулмларини оқлаш учун мамлакатда америкаликларни қандайдир «террорчи гуруҳлар» Вашингтонга ҳужум қилишга тайёргарлик кўрмоқдалар, деган гапга ишонтириш мақсадида даҳшат муҳитини тинимсиз кучайтирмоқда.

ЮПИ ахборот агентлигининг хабар қилишича, АҚШ давлат департаментининг биноси ёнида яқин вақт ичида танк ўтолмайдиган чуқурлар қазилади. Бу чуқурлар Америка ташқи сиёсий маҳкамаси Вашингтондаги саккиз қаватли биносининг ер ости гаражига кириш йўлини тўсади. Тинч даврда чуқурларнинг усти металл тахталар билан ёпиб қўйилади. «Террорчиларнинг ҳужум қилиш хавфи» пайдо бўлиши биланоқ махсус бошқарув пультидан берилган командага мувофиқ бу тахталар автомат тарзда кўтарилади.

ЮПИ агентлигининг уқтиришича, АҚШ дипломатия маҳкамасининг Вашингтондаги қароргоҳи «хавфсизлигини таъминлаш»нинг 2,6 миллион долларга тушадиган бутун бир программаси мавжуд. Айни вақтда бошқа ҳукумат муассасалари ҳам ўзларини хандақ билан ўраб олмоқдалар. Нью-Йоркда АҚШнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси олдида катта-катта бетон устунлар қадаб қўйилган. Оқ уйнинг атрофи бетон тўсиқлар билан ўралган . Президентнинг қароргоҳи яқинида «Ер —осмон» классидаги ракеталар ҳам жойлаштириб қўйилганлиги ҳақидаги хабарлар Америка матбуотида босилиб чиқди.

Маъмурият вакилларининг кўпдан кўп нутқлари ҳам Америка жамоатчилигини АҚШнинг чет эллардаги тажовузкорона янги ҳуружларига ва мамлакат ичкарисидаги зулмкорлик ҳаракатларига психологик жиҳатдан тайёрлашга қаратилган. Мана шу вакиллар «терроризмга қарши кураш» зарурлиги ҳақида тинимсиз жаврамоқдалар. АҚШ юстиция министри У. Смитнинг Лос-Анжелесдаги нутқи шу жаврашларнинг охиргиси бўлди. Жумладан, у Рейган маъмурияти мамлакат ичкарисида ва чет элларда «Америка нишонларига» террорчиларнинг ҳужумлари олдини олиш юзасидан мувофиқлаштирилган планни ишлаб чиққанлигини хабар қилди.

Унинг айтишича, федерал маҳкамаларнинг бир нечтаси ҳозирнинг ўзидаёқ «мувофиқлаштирилган куч-ғайратлар» сарфлаб, «террорчиларга қарши ёппасига ҳаракат қилиш»га асосий эътибор бермоқдалар.

И. ИГНАТЬЕВ,
(ТАСС).

АМАЛИЙ ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев расмий визит билан СССРга келган Швеция транспорт ва коммуникациялар министри К. Бустремни 16 октябрь куни Кремлда қабул қилди.

Амалий, ишчанлик вазиятида ўтган суҳбатда Совет Иттифоқи билан Швеция ўртасидаги ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий ҳамкорликнинг, шу жумладан транспорт соҳасидаги ҳамкорликнинг ҳам ҳолати ҳамда уни ривожлантириш истиқболлари муҳокама қилинди. Ҳар томонлама совет-швед алоқаларини кенгайтириш мақсадга мувофиқ эканлиги тўғрисидаги якдил фикр айтилди, Европада хавфсизлик ва тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида актив ҳаракат қилиш зарурлиги таъкидланди.

(ТАСС).

ИШЧИ ЎРИНБОСАРЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Малакали ишчи кадрлар тайёрлаш соҳасида социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ҳамкорлиги доимо кенгайиб бормоқда. Бундай ҳамкорлик самарали тажриба алмашишга, тадқиқотларни кооперациялашга кўмаклашиб, ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этишга янада самарали ёндашиш йўлларини ишлаб чиқиш имконини бермоқда.

Социалистик мамлакатлар ҳунар-техника таълими давлат органлари раҳбарларининг 16 октябрь куни Москвада, Союзлар уйининг Колонна залида очилган 11-кенгаши қатнашчилари ана шу ҳақда гапирдилар.

Кенгаш ишчилар синфи ёш ўринбосарларини ғоявий-сиёсий, меҳнат ва маънавий жиҳатдан тарбиялашни такомиллаштириш масалаларига бағишланган. Совет умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш шароитида ёш авлодни тарбиялаш тажрибасидан ижодий фойдаланиш ўқитишнинг янги формаларини янада ривожлантиришга хизмат қилади.

Бир қанча социалистик мамлакатлар делегациялари раҳбарларининг нутқларида ана шу мавзу билан боғлиқ энг муҳим проблемалар муҳокама қилинди.

Ҳунар-техника таълими давлат органларининг кўп томонлама ҳамкорлиги, деб уқтиришди кенгаш қатнашчилари, коммунистик ва ишчи партияларининг ишчилар синфи ёш авлодини тарбиялаш ишидаги ягона йўлини амалга оширишга кўмаклашади.

(ТАСС).

Олмазордаги 6-авторемонт заводи «ГАЗ—24» автомашиналари ва бир неча маркадаги микроавтобусларни капитал ремонт қилишга ихтисослашган. Шу йилнинг ўзида 1510 та автомашинага техника хизмати кўрсатилади.

Корхонада шаклланиб етишган юқори малакали мутахассислар коллективи автомашиналарнинг барча турдаги ремонт-тиклаш ишларини юксак сифат билан бажариш имконини бермоқда.

Суратда: автомобиль-йиғув цехининг ремонтчи-слесари А. Қўшчонов. Тажрибали мутахассис смена топшириқларини 150 процент адо этгани ҳолда, ишларни аъло сифат билан бажараётир.

В. Сироткин фотоси.

БУТУНИТТИФОҚ ФОНДИГА

Наманган район партия комитетидан хабар қилишларича, район соҳибкорлари тайёрлов ташкилотларига 2600 тонна юқори сифатли узум топшириб, йиллик планни муддатидан илгари ошириб адо этдилар. Айни кезда Бутуниттифоқ фондига 910 тонна сершира узум жўнатилди.

Райoннинг бу зафарига «Партия XXII съезди», «Ленинград», Ленин номли, Тельман номли колхозлар ва «Шўрбулоқ» совхозининг соҳибкорлари муносиб ҳисса қўшдилар.

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Абдулла Ҳакимович Умаровни бетоблиги сабабли Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати министри вазифасидан озод этди.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ЯНГИ ЦЕХДА ИШ ҚИЗҒИН

Денов пахта тозалаш заводида янги цех ишлай бошлади. Бу цех Сариосиё, Денов, Шўрчи ва Олтинсой районларидаги хўжаликлардан қабул қилиб олинадиган ингичка толали пахтани қайта ишлашга мўлжалланган. Шу кунларда цехда ишлар айниқса қизғин тус олди. Бу ерда янги пахта ҳосилини қайта ишлашга жадал киришилди.

Сурхондарё области республикада тайёрланаётган ингичка толали пахтанинг ярмидан кўпроғини етиштирмоқда. Областдаги мавжуд пахта заводларининг кўпчилиги ана шу қимматли пахта навини қайта ишлашга ихтисослаштирилган. Кейинги йилларда пахтани қайта ишлаш корхоналарининг қуввати янада оширилиб, бу соҳадаги ишлар тартибга солинмоқда.

ЯНГИЛИК САМАРАСИ

Тошкент тўқимачилик комбинатида ип машиналарини ремонт қилувчиларнинг меҳнат унумдорлиги кескин ортди. Бу ерда ишлаб чиқариш новаторларидан В. Белянов, А. Алексинларнинг таклифига биноан, валларни реконструкция қилиш учун махсус қурилма жорий этилди. Комбинатнинг тикув фабрикаси рационализаторлари шу йилнинг бошидан бери меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган 60 га яқин рационализаторлик таклифи киритдилар. Улардан олинадиган иқтисодий самара 50 минг сўмдан ортади.

МАҲСУЛОТ ТУРИ КЎПАЙМОҚДА

Косонсой касаначилик фабрикасида маҳсулотларнинг яна бир хилига юксак баҳо берилди ва у кўплаб ишлаб чиқаришга тавсия этилди. Қишлоқ корхонаси туя жунидан қавима кўрпалар тайёрлашга киришди.

Бундан икки йил аввал ишга туширилган бу корхонада ўн хилдан ортиқ маҳсулот тайёрлаб чиқарилмоқда. Шуларнинг қарийб ярми тўқимачилик саноатининг чиқиндиларидан — лахтаклар ва қийқимлардан тайёрланмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини амалга оширамиз

Қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари! Чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлангиз, унинг маҳсулдорлигини оширингиз!

Чорва қишлови уюшқоқлик билан ўтказилишига эришингиз! Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтирингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

ЧОРВАЧИЛИК—ЗАРБДОР ФРОНТ

„КРАСНИЙ ВОДОПАД" НАМУНАСИ

Экспериментал база коллективи СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажаришга сут, гўшт етиштиришни кўпайтириш билан ҳисса қўшмоқда

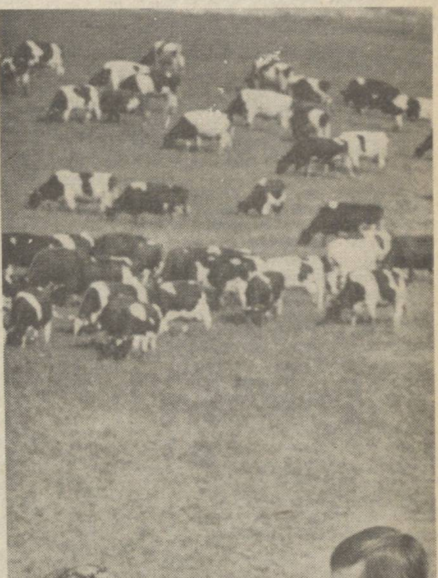

МАҲСУЛДОРЛИКНИ ОШИРА БОРИБ...

Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтига қарашли «Красний водопад» экспериментал базаси республикадаги йирик, саноат негизига қурилган комплекслардан биридир. Уни ҳақли равишда чорвачилик лабораторияси, илғор тажриба мактаби деб атайдилар. Бу бежиз эмас. Соғин сигирлар сонини кўпайтириш, маҳсулдорлиги, хусусан сут таркибидаги мойни кўпайтириш база коллективининг диққат марказида бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай. Бу ерда хизмат қилаётган олимлар ишлаб чиқариш новаторлари, тажрибакорлар билан ҳамкорликда иш олиб бориб, ғунажинлар ва сигирларнинг сермаҳсул, об-ҳаво ва иқлим шароитига мослашган, турли касалликларга бардошли зотларини яратишяпти.

Говмуш сигирлардан кўп ва серқаймоқ сут олиш мумкин. Бу янгилик эмас. Лекин янги зот ва жайдари сигирлардан ана шундай маҳсулотлар олиш чинакам янгиликдир. Бунинг учун сут соғувчилар, молбоқарлар, ем-хашак тайёрловчилар ва бошқа касб эгаларидан изланиш, янгиликлар яратиш, кашфиётлар қилиш талаб этилади. Ҳамма хўжаликлар ҳам говмуш ва зотдор сигирларга эга, дея олмаймиз. Жайдари сигирларга эга колхозлар, совхозлар, ёрдамчи хўжаликлар кўп. Вазифа олимлар ва тажрибакорлар билан алоқани мустаҳкамлаб ва кенгайтириб, говмуш ва зотдор сигирлар сонини кўпайтириб боришдан, уларнинг маҳсулдорлигини оширишдан иборат.

Экспериментал база коллективининг амалий хулосаси қуйидагича: сигирларни зоотехника қоидалари асосида парваришлаб боқиш йўли билан ҳар биридан кўп ҳамда серқаймоқ сут соғиб олиш мумкин ва лозим.

Хўш, коллективнинг ўзи бу борада нима ишлар қиляпти? Сўз билан амалий иш ўртасида тафовут юз бермаяптими? Бу саволларга айрим сигир соғувчилар қўлга киритаётган рақамлар мисолида жавоб бериш мумкин. Сигир соғувчи Эмина Суюнова ўғли Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Ризо Суюнов билан 200 бош сигирни ўз парваришига олди. Озуқаларни ҳар куни аниқ белгиланган соатда бериб борди. Исрофгарчиликка чек қўйди. Сигирларнинг иштаҳасига қараб озуқа рационини ўзгартириб борди. Натижада соғиб олинаётган сут кўпайди. Улар ҳар куни ўз боқимларидаги сигирлардан 2500-2600 килограммдан сут соғиб олмоқдалар.

— Ўтган тўққиз ойда ҳар бош сигирдан 3000 килограммдан зиёд сут соғиб олдик, — дейди Эмина Суюнова, — Лекин бунга қониқиш ҳосил қилаётганимиз йўқ. Сигирларимизнинг ҳаммаси соғлом, иштаҳаси яхши. Хилма-хил озуқаларни исроф қилмасдан ейди. Парваришни янада яхшилаш йўли билан уларнинг маҳсулдорлигини кескин оширишимиз керак. Юбилей йилида ҳар бош сигир маҳсулдорлигини 4200 килограммга етказиш мажбуриятини олганмиз. Ҳалол меҳнат билан сўзимизнинг устидан чиқамиз.

Раҳима Жайлова ҳам илғор сут соғувчилардан ҳисобланади. Унга 30 бош сигир бириктилган. Мажбурияти ҳар биридан 4200 килограммдан сут олишдир.

— Ҳозиргача 3000 килограммдан сут соғиб олдим, — дейди Раҳима опа. — Кўрсаткич чакки эмас. Аммо сут таркибидаги мойдан қониқиш ҳосил қилмаяпман. У атиги 3,5-3,6 процентни ташкил этаётир. Халқимизга сут керак. Айни кезда сариёғ ундан ҳам зарур. Шундай экан, сут таркибидаги мойни камида 4,5—5 процентга кўтармоқ учун курашяпмиз. Сигирларга берилаётган озуқа рационини кучайтириш билан бирга зооветеринария хизмати кўрсатиш тубдан яхшиланяпти. Соғувчиларимизнинг малакаси ошириб борилмоқда.

Вазифа ҳамма жойда — чорва комплекслари, фермалари, ёрдамчи хўжаликларда сигирлар сутининг мойлилик даражасини 4,5—5 процентга кўтаришдан иборат. Соғувчиларимиз астойдил ҳаракат қилсалар, мутахассислар амалий ёрдамни янада кучайтириб борсалар, бу маррани эгаллаш мумкин.

Сутчилик комплекси бошлиғи Мирза Кўччиев билан сигирхоналарни айландик. Бош зоотехник Лутфиддин Солибоев бизга ҳамроҳ бўлди. Хоналар ёруғ, тоза ва озода. Охурларга озуқалар солиш, чиқиндиларни ташқарига чиқариб ташлаш, жониворларни сув билан таъминлаш ва бошқа ишлар тўла механизациялаштирилган. Бошқа жойлардаги айрим хўжаликларда ўн киши бажарадиган ишларни бу ерда турли агрегатлар, механизмлар воситасида икки киши бажаряпти. Бунинг устига белгиланган режимга қаттиқ риоя қилинмоқда. Сигирлар ҳам шунга кўниккан. Иш жараёнида зоотехниклар, ветеринария врачлари қаттиқ назорат олиб борадилар. Улар ютуқларни оммалаштириш, камчиликларнинг такрорланишига йўл қўймаслик чораларини кўришяпти. Топширилган иш учун барчада баравар масъулият ҳисси кучайтирилган.

— Биз, — дейди М. Кўччиев, — сут тайёрлашни ҳар куни муттасил кўпайтириб боришга эришмоқ учун ҳаракат қиляпмиз. Илғор соғувчилар ҳар бош сигирдан кунига 15-16 килограммдан сут соғиб олаётир. Лекин ўз имкониятлари даражасида ишламаётганлар ҳам йўқ эмас.

Мисол учун, Латифа Эргашевани олайлик. 174 бош сигирни «тандем» аппарати ёрдамида соғади. Ўтган тўққиз ойда сигир боши ҳисобига 3500 килограммдан сут соғиб олди. Турсуной Маннонова сигирлар сони озроқ бўлса-да, у ҳам шундай кўрсаткичга эришди.

— Бундай муваффақиятнинг сири шундаки, — суҳбатга қўшилди Л. Солибоев, — сут соғиш тўла механизациялаштирилди. «Тандем» ёки бошқа хил соғиш аппаратлари бўлмаганда бундай муваффақиятга эришиш амри маҳол эди.

Сутчилик комплекси бошлиғи ва бош зоотехникнинг мулоҳазалари бизни жиддий ўйлантириб қўйди. Колхозлар ва совхозлар каттагина маблағ сарфлаб чорвачиликдаги оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни комплекс механизациялаш учун турли машиналар, механизм-агрегатлар харид қилади. Афсуски, уларнинг бир қисми вақтида ўрнатилиб ишга туширилмайди. Автотрактор паркларида, сут-товар фермаларига қарашли саройларда занг босиб, лойга қоришиб ётади. Барча ишлар қўл кучида бажарилади. Натижада кутилганча маҳсулотлар олинмайди. Олинган тақдирда ҳам таннархи қимматга тушади. Меҳнат унумдорлиги паст бўлади.

Бундан чиқадиган хулоса шуки, ҳар бир хўжаликда харид қилинган машиналар, механизм-агрегатлар дарҳол ўрнатилиб, ишга туширилиши шарт. Бунинг учун агросаноат бирлашмаларининг бошлиқлари хўжаликларнинг раҳбарлари, хусусан мутахассисларидан қаттиқ масъулият талаб қилишлари керак.

Экспериментал базада сутни кўпайтириш учун ҳали катта резервлар бор. Буни мутасадди ўртоқлар ҳам эътироф этишди. Масалан, юқорида айтиб ўтилганидек, илғор соғувчилар ўтган тўққиз ойда ҳар бош сигирдан ўртача 3400-3500 килограммдан сут соғиб олдилар. Лекин улар билан бир сафда туриб ишлаётган А. Тоғаева, Б. Муродалиева каби соғувчиларнинг кўрсаткичлари базанинг ўртача кўрсаткичидан пастроқ бўлди.

Нисбатан ўртача ёки паст кўрсаткичга эришаётган соғувчиларни илғорлар даражасига кўтариш сут тайёрлашни кўпайтиришнинг муҳим резервидир. Бундай резерв ҳар бир колхоз, совхоз, чорва комплекси, сут-товар фермасида бор. Уни зудлик билан ҳаракатга келтириш керак. Район, область, агросаноат бирлашмаларининг раҳбарлари бу масалага жиддий эътибор берсалар мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, ўтган тўққиз ойда сигирлардан 2235 тонна серқаймоқ сут соғиб олиниб, бу борадаги топшириқ анча ортиғи билан бажарилди. Йиллик планни муддатидан илгари адо этишга мустаҳкам замин яратилди.

Муваффақиятни таъминлашга олиб келган омиллар нималардан иборат? Уни республикамизнинг бошқа хўжаликларида ҳам қўлланса бўладими?

Сут соғувчилар, молбоқарлар, мутахассислар ўртасида меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Сабабсиз ишга чиқмаслик, прогулчилик ҳолларига бутунлай барҳам берилди.

Кунлик графикларнинг ижроси ҳар куни текширилади. Уни тўла ва ошириб бажараётганлар ҳам, бажармаганлар ҳам эълон қилиб борилади. Беш кунлик, ўн кунлик иш якунлари эса ишлаб чиқариш мажлисларида муҳокама қилиниб, ютуқларни мустаҳкамлаш, камчиликларнинг такрорланишига йўл қўймаслик чоралари белгиланади.

Техника хизмати кўрсатиш ходимларига бўлган талаб ҳам кучайтирилди. Гап шундаки, айрим ҳолларда ем-хашак тайёрлаш, сигир соғиш агрегатлари бузилиб туради. Улар дарҳол тузатилмаса, соғим белгиланган режим асосида ўтказилмаса сигирлар сутини камайтириб юборади.

Барча ходимларнинг малакасини оширишга катта эътибор берилмоқда. Уларнинг ҳаммаси илғор тажриба мактабида ўқитилаётир. Семинарлар, илғор соғувчилар билан учрашувлар ўтказилмоқда. Тажрибали кишилар ёшларга мураббийлик қилмоқдалар. Ҳар бир тажрибали ходим йилига уч-тўртта шогирд тайёрламоқда.

Иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашга биринчи даражали иш деб қаралмоқда. Бу йил коллектив меҳнат унумдорлигини планда ташқари 1 процент оширишга, маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтиришга аҳд қилди. Меҳнат унумдорлигини оширишдан 1873 сўм, таннархни камайтиришдан 11 минг 45 сўм соф даромад кўриш борасидаги тадбирлар тўла амалга оширияпти ва ҳозирдаёқ кутилганидан зиёд самара бермоқда.

БОШ МАСАЛА— ПИРОВАРД НАТИЖА

Экспериментал база 2800 бош қорамолга эга. Шундан 865 таси соғин сигирлардир.

Чорва моллар асосан икки йўналишда боқилади. Биринчи, новвосларнинг бир қисми ёшлигиданоқ махсус бўлинмага қўйилиб, гўшт учун асралади. Уларни парваришлашга энг тажрибали молбоқарлар ажратилади. Новвосларнинг ўсиш ва семириш ҳолатини зоотехниклар, ветеринария врачлари кузатиб борадилар. Семириш даражаси ҳисобга олиниб, озуқа рациони ўзгартириб турилади, қўшимчалар киритилади. Ёш қорамолларнинг семиришида ўт талқони ва бошқа дармондорилар катта роль ўйнайди. Шуни ҳисобга олиб базада озуқа тайёрлаш цехи ташкил қилинди. Цехда на фақат боқувга қўйилган ёш чорва моллар учун, айни кезда соғин сигирлар учун ҳам ширали озуқа етарли миқдорда тайёрланмоқда.

Иккинчи, ёш новвосларнинг бир қисми насл учун бошқа хўжаликларга сотилади. 20 кунлик бузоқлар базанинг марказий фермасига ўтказилади. Шу ерда етти ойликкача асралади. Семириши кутилган даражага етгач, республикамизнинг колхоз ва совхозларига, чорва комплексларига сотилади.

Ҳар йили бошқа хўжаликларга 120—150 тадан соғлом наслли буқачалар етказиб берилаётир. Ғунажинлар эса базанинг ўзида ўстирилиб, сигирлар подаси тўлдирилмоқда.

Қуйидаги ибратли ишга эътиборни қаратмоқчимиз. Гўшт учун боқиш кўзда тутилган қорамоллар базада узоғи билан 18—19 ой асралиб, зоотехника қоидалари асосида парваришланиб борилади. Шу даврда ҳар бирининг тирик вазни 500 килограммга етади. Шундан кейин саралаб олиниб тайёрлов ташкилотларига гўштга топширилади. Тирик вазни кутилган даражада тош босмайдиганларининг парвариши давом эттирилади.

Тирик вазни 500 килограммдан кам чорва молларни гўштга топшириш ман этилган. Шундай қилиб, экспериментал базада йилига 230—250 тонна юқори сифатли сўким гўшти тайёрланмоқда ва аҳолига етказиб берилмоқда.

ҲАММА НАРСА КАДРЛАРГА БОҒЛИҚ

Ҳар қандай мураккаб ишнинг тақдирини ўз касбига ихлос қўйган, янгилик ва прогрессив усуллар тарафдори бўлган кадрлар — мутахассислар, сут соғувчилар, молбоқарлар, ем-хашак тайёрловчилар, механизаторлар ҳал қилади. Лекин ҳар қандай шароитда, ҳар қандай ишда ҳам тежамкорлик методини кенг қўлланиш, сарфланган ва сарфланаётган ем-хашак, меҳнатнинг қайтимини кўпайтириш биринчи даражали аҳамиятга моликдир. Бу борада базада ўз ишининг устаси бўлган ажойиб кишилар етишиб чиқди.

Экспериментал базада Содиқ Дўсматов ўттиз йилдан буён молбоқарлик қилади. У асосан гўштга топшириш учун ажратилган ёш қорамоллар — новвослар, бракка чиқарилган айрим урғочи бузоқларни ўз боқимига олади. Белгиланган муддатда, ҳатто ундан олдинроқ тирик вазнини кўзда тутилган даражага етказиб, гўштга топширади.

— 35—40 килограммлик бузоқларни боқимимга оламан, — дейди у. — Деярли ўн саккиз-ўн тўққиз ой боқиб, тирик вазнини 530—550 килограммга етказиб гўштга топшираман. Халқимизда «Бир терига икки жонивор сиғади» деган мақол бор. Боқимидан қочилмаса, зоотехника кўригидан ўтказиб борилса, чорва моллар тез семиради. Лекин ҳар қандай ҳолатда ҳам парвариш қоидасига риоя қилмоқ шарт.

Баъзан аксинча аҳволни кўрамиз. Айрим молбоқарлар гоҳ ем-хашакни кўп берсалар, гоҳ кам берадилар. Концентрат билан таъминлаш қоидасига риоя қилмайдилар. Чорва молларга эртаю кеч концентрат озуқалар бераверишn билан улар яхши семирмайди. Концентратни албатта яшил, ширали кўк ўтлар билан аралаштириб бериб бориш керак. Боқувга қўйилган чорва моллар кундуз кунлари уч марта, кечалари бир марта қондириб суғориб турилиши шарт. Шунда еган озуқаси тез ҳазм бўлади ва яхши семиради.

Илғор молбоқарлардан Ольга Никифорова, Варвара Панкратова, Владимир Ерёмин ва бошқа меҳнат зарбдорлари ҳар бош қорамолнинг бир кеча-кундузлик семиришини 850-900 граммга, ҳатто бир килограммга етказмоқдалар.

— Сўқимга боқишга қўйиладиган чорва молларни зоотехника қоидалари асосида парваришлаш анча қийин иш, — дейди марказий чорвачилик фермаси мудири Йўлдош Аллаёров. — Лекин уни бажаришимиз, қорамолларни туркумларга ажратиб боқишимиз керак. Шунда халқимизга бир меъёрда маҳсулот етказиб бериб турамиз. Баъзан қандай бўлади? Бир туркумда нормадан зиёд новвослар боқилади. Иккинчи туркумда эса уларнинг сони кўзда тутилганидан анча кам бўлади. Оқибатда гўшт тайёрлашда бир оз узилиш рўй беради. Бўрдоқибоқарларнинг иши қийинлашади. Бунга йўл қўймаслик учун хўжалик раҳбарлари билан мутахассислар ички имкониятларни ҳисобга олиб, аниқ режалар белгилаб чиқишлари, ҳар квартал ёки ярим йилда қанча новвос ёки «ремонт»га чиқарилган чорва моллар боқувга қўйилишидан молбоқарлар, ем-хашак тайёрловчиларни олдиндан хабардор қилиб қўйишлари лозим. Бундан кейин ҳам кўп, сифати юқори, таннархи арзон гўшт етиштириш ва давлатга топширишни кўпайтириш учун қўлимиздан келган ҳамма ишларни қилаверамиз. Бу борадаги беш йиллик планни узоғи билан тўрт ярим йилда бажариш учун курашаверамиз.

ҚИШЛОВ ТАРАДДУДИ

Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган уч йилида 3519 тонна, шу йилнинг ўтган тўққиз ойида эса 985 тонна тўйимли моддалари тўла сақлаб қолинган пичан тайёрланган. Сенаж ўртача 2 минг тоннадании ташкил этаётир. Ўтган уч йилда деярли 17700 тонна силос бостирилган бўлса, ўтган тўққиз ойда бу йилги қишлов учун 8 минг тонна силос тайёрлаб қўйилди. Рақамлар чакки эмас, албатта. Бироқ чорва молларнинг қиш фаслида яшил озуқага бўлган эҳтиёжини қондириш керак. Шунда маҳсулдорлик кўтарилади, сифат яхшиланади, жониворларнинг семириши тезлашади.

Фидокор коллектив бунинг ҳам йўлини топди. Ҳар йили 120 гектар майдонга рапс, перко, тритикале каби қишда ҳам юқори ҳосил берадиган оралиқ экинлари экилиб, гектаридан 450—500 центнердан ҳосил олинаётир. Натижада барча чорва моллар кеч куздан баҳоргача яшил озуқалар билан тўла таъминланаётир.

Экспериментал базанинг тажрибаси шуни исбот этдики, чорва моллар кўп хўжаликларда ҳам, нисбатан оз хўжаликларда ҳам қиш фасли учун рапс, перко, тритикале ва бошқа яшил ўтлар экишни кенг кўламда жорий этиш ва юқори ҳосил олишга эришиш керак. Афсуски, кўп жойларда бу масалага жиддий эътибор берилмаётир. Ўйлаймизки, район ва область агросаноат бирлашмаларининг раҳбарлари бу масалада тегишли чора-тадбирлар кўрадилар.

— Чорва моллар учун маккажўхоридан тўйимли озуқа топилмаса керак, — дейди бригада бошлиғи Абдулҳай Комилов. — Биз маккажўхорининг гектаридан 70—75 центнердан «каҳрабо дон», 600—650 центнердан силосбоп кўк поя оляпмиз. Ёз ва куз фаслларида унинг бир граммини сарф қилмасдан чорва қишлови учун сақлаймиз. Шунинг учун қиш фаслида ҳам сигирларнинг маҳсулдорлиги юқори бўлаётир. Мусобақадошимиз Ўктам Аҳмедов бригадаси аъзолари ҳам шундай кўрсаткичга эришмоқдалар. 1984—1985 йилги чорва қишлови учун ҳар қачонгидан кўп маккажўхори дони ва силос жамғариб оламиз. Ундан ишнинг кўзини билиб, тежаб-тергаб фойдаланиш муқаддас бурчимиздир.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, экспериментал базадаги озуқа тайёрловчи ўнта бригаданинг ҳаммаси белгиланган планларни ортиғи билан бажаради. Беда ҳосилдорлиги гектар боши ҳисобига 300 центнерни, хашаки лавлаги ҳосилдорлиги 800—900 центнерни ташкил этиши ем-хашак тайёрлаш бригадаларининг аъзолари қаҳрамонона меҳнат қилаётганликларининг ёрқин далилидир.

Базанинг марказий чорвачилик фермасида озуқа тайёрлаш цехи ишлаб турибди. Унинг технологияси жуда содда бўлиб, ҳамма жойда қўлланиш мумкин. Масалан, сомон, дағал хашак, маккажўхори донига туз сепилиб аралаштирилади. Иссиқ буғ босими остида тўрт соат давомида буғланади. Сўнгра чорва молларга берилади. Шундай қилинганда ем-хашакнинг чиқитга чиқиши бутунлай йўқолади.

Биз «Красний водопад» экспериментал чорвачилик базасининг барча чорвадорларимиз учун ибратли ишларидан айримларинигина ҳикоя қилдик. КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларида белгиланган улкан вазифаларни муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун курашаётган фидокор коллектив сут, гўшт ва бошқа маҳсулотларни кўпайтириш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқда. Унга 1984 йил, умуман эса ўн биринчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришида янги муваффақиятлар тилаймиз.

Саҳифани «Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари М. НАЗАРОВ, К. РИХСИЕВ, Ю. ЗИЁДОВ ва В. МОЛГАЧЕВлар тайёрлади.

Суратларда: 1. Говмишлар яйловда яйратиб боқилмоқда. 2. Она-бола соғувчилар Эмина Суюнова ва Ризо Суюновлар молларнинг қандай боқилаётганидан доимо хабардор бўлиб туришади. 3. Ем-хашак бригадасининг тракторчилари Мирҳосил Муродов, Абдуқаҳҳор Қўчқоров ва Маҳмуд Қўшоқовлар. 4. Маккажўхори ўрими.

ЯНГИЛИКЛАР

ИШЧИЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

● Муборак газни қайта ишлаш заводи коллективи айни кунларда заводнинг йилига 5 миллиард кубометр газни қайта ишлаш қувватига эга бўладиган тўртинчи навбат қурилишини жадаллик билан бунёд этмоқдалар.

Яқинда завод ишчилари учун 100 ўринли ошхона биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Финча услубда қурилган ва барча қулайликларга эга бўлган бу ошхонада 15 хил лаззатли таом тайёрланиб, ишчилар дастурхонига тортилмоқда.

Ишчилар ошхонасини «Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилар таъминоти бошқармасига қарашли 1-ремонт қурилиш участкасининг қурувчилари муддатидан илгари бунёд этишди.

ҚУРУВЧИЛАР ТУҲФАСИ

● Кўриқ район ва шаҳар территорияларида кенг кўламда қурилиш ишлари олиб бораётган «Облколхозстрой» трестига қарашли Баҳодир Маҳмудов бошлиқ 111-механизациялашган кўчма колонна коллективи 1 миллион 600 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш билан 9 ойлик план топшириқларини ҳам ошириб адо этишга муваффақ бўлишди.

Ўтган ойлар ичида район ва шаҳар территорияларида 23 минг квадрат-метр ҳажмдаги қурилиш объектлари тўлиқ фойдаланишга топширилди. Бунёдкорлар 5 минг аҳоли истиқомат қиладиган «Факел» микрорайони ва консерва заводи қурилишини муддатидан илгари ниҳоясига етказиш ва фойдаланишга топшириш учун курашяптилар. Йил охиригача яна 450 минг сўмлик қурилиш монтаж ишларини бажаришга аҳд қилган колонна коллективи йиллик план топшириқни 15 декабргача адо этиш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқда.

ПАХТА ПУНКТИ

● Қўриқда ташкил топган «КПСС XXVI съезди» совхози марказида фойдаланишга топширилган янги пахта пункти айни кунларда юбилей йили «оқ олтин» ҳосилини қабул қилмоқда.

«Совхозстрой» трестига қарашли 6-хўжалик ҳисобида ишлайдиган участка қурувчилари бунёд этган пахта пункти райондаги «7-«А», «КПСС XXVI съезди» ва «ВЛКСМ XIX съезди» совхозларида етиштирилган ҳосилни қабул қилишга мўлжалланган.

Н. ТОҒАЕВ,
Муборак райони.

БОҒБОНЛАР УЧУН

«Средазсельхозмаш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида боғлардаги ҳосилни йиғиштириш учун мўлжалланган машина ва мосламалар комплекси яратилди. Бу комплекс ҳосил йиғувчилар учун махсус платформа, мевалар билан тўлган контейнерларни ортувчи механизмлар ва уларни ташиш учун махсус прицеплардан иборатдир.

Янги комплекс мева теришда қўл меҳнатидан жуда кам фойдаланишни кўзда тутади, контейнерларни қўлланиш эса ҳосил нобудгарчилигини камайтиришни, меваларнинг яхши сифатлари сақланиб қолишини таъминлайди.

Машина ва мосламаларнинг янги комплекси асосан интенсив типдаги пастак боғлар майдонини кенгайтираётган ихтисослаштирилган боғдорчилик-узумчилик хўжаликлари учун мўлжалланган.

Меҳнат қардошлиги: Ўзбекистон—Тюменга

«ЎЗБЕКИСТОН» НОМИ БИЛАН

Тюмень областидаги нефтчилар ва дарахт кесувчилар шаҳри Урайда янги бир кўча пайдо бўлди. Бу кўчани Ғарбий Сибирь бойликларини ўзлаштиришда қардошларча ёрдам бераётган ўзбекистонлик йўл қурувчилар очдилар.

Урай кичкина бўлса-да, донг таратган. Нефть разведкасининг раҳбари Михаил Шалавин 1960 йилнинг июнида бу ердаги конларнинг биридан Тюмень бошқармасининг бошлиғи Ю. Эрвега: «икки юз али уч юз» деган сўзлардан иборат сирли телеграмма юборганди. Бу гап синаб кўрилган биринчи қудуқ бир кунда 200-300 тоннадан нефть бераётганлигини билдирарди. Ўшанда Шалавин сибирликлар орзиқиб кутган кашфиёт тўғрисидаги маълумотни муҳлатига қадар сир тутиш учун ана шу шифрни қўллаганди: 1960 йилнинг июнь ойида Тюмень нефти назариядан шу тахлитда амалиётга айланган. Шалавин эса телеграммани Озарбайжон тилида ёзганди. Эрве билан икковлон Каспийда ишлаб, шу тилни ўрганиб олгандилар.

Ўшандан бери шаҳар ўсиб, геологлар ва нефтчилар, дарахт кесувчилар учун база бўлиб қолди. Бу ердаги ўрмон саноати хўжаликлари ҳар йили мамлакатга юз минглаб кубометр жуда яхши ёғоч тайёрлаб бермоқда. Урай аэропорти Тюмень областидаги энг шимолий аэропортдир. Унинг бетон ётқизилган учиш-қўниш полосасини бултур ўзбекистонликлар қуриб бергандилар. Шундай қилиб оғир самолётларни йил бўйи қабул қилиб туриш мумкин бўлиб қолди.

Юк ташийдиган АН-26 самолётида қарийб 6 соат учиб Тошкентдан Урайгача уч минг километрга яқин йўл босилгач, ёмғир ва туманлар ювган кўчалардан ўтиш кишига ёқади. Қайинлар тагидаги бир қаватли оддий уй олдига «ЎзССР Автомобиль йўлларини қуриш ва улардан фойдаланиш министрлиги «Ўзтюмендорстрой» трестининг 3-йўл қурилиши бошқармаси» деган лавҳа илиб қўйилибди.

Бу ерда бошқарма шу йил очилибди — шунгача қурилиш участкасигина бор эди, холос. Иш ҳажми ортиши билан бошқарма вужудга келган. Тюмень областининг тайгасида янги йўллар очиш тўғрисида қарор қабул қилинган. Шаҳарни ободонлаштириш соҳасида ҳам кўп ишлар қилишга тўғри келади.

Йўл қурилиши бошқармаси партия комитетининг секретари Икромжон Тўрақулов шаҳардаги янги кўчага ишора қилиб:

— Буни Ўзбекистоннинг кичкина бир парчаси десак ҳам бўлади, — деб кулимсиради. — Йўлга ётқизилган плиталар Тошкент заводида тайёрланган, сўнгра темир йўл, дарёлардаги баржалар, автомобиллар орқали бу ерга келтирилган. Қурувчиларимиз эса уни Сибирь ерига ётқиздилар.

Яқин атрофдаги карьерларда қазиб олинган ва тагига тўкилган ўн минглаб кубометр қум, Уралдан бу ерга ташиб келтирилган минглаб кубометр шағал бор. Ҳар қандай об-ҳавода — қирқ градусли совуқ билан Сибирга хос ёзги жазирамада ишлашга тўғри келган. — Кабина деразасини ёпсангиз кишининг нафаси қайтади. Очсангиз — чивин босиб кетади. Ҳар чивинларки!. — деб эслайди автогрейдерчи Иван Макаров. Лекин Иван ва унинг ўртоқлари — «КРАЗ» ҳайдовчилар Холдоржон Мирфатуллаев, Акрам Ҳусниддинов, Борис Исаев, Юрий Кузиннинг комплекс бригадаси, ўзбекистонлик бошқа қурувчилар на қаҳратон совуқда, на жазирама иссиқда бирон кун, бирон соат бўлсин суръатни бўшаштирмадилар. Вақт билан ҳисоблашмай ишладилар. Шундай қилиб, йўл муддатидан қарийб бир квартал олдин қуриб битказилди. Давлат комиссияси ўзбекистонлик қурувчиларнинг ишига «аъло» баҳо берди.

Нефтчилар, геологлар, дарахт йиқитувчиларнинг, янги кўчадаги уйларда яшайдиган кишиларнинг илтимосларига биноан Урай шаҳар ижроия комитети бу кўчани «Ўзбекистон» деб аташга қарор қилди.

Бу йўл шаҳардан чиқиб, тайгага кириб кетади. Лекин икки километрдан сўнг Тайгадаги Конда дарёсининг соҳилига бориб тақалади. Шу жойдан чиққан катерлар вахта автобусларини, олис парма қудуқларга машина-ускуна, материал, озиқ-овқат элтувчи юк машиналарини олган паромларни бир қирғоқдан иккинчи қирғоққа етказиб қўяди.

Эндиликда 3-йўл қурилиши бошқармасининг коллективи олдига йил бўйи бемалол юк ташиб турса бўладиган кўприк қуриш вазифаси қўйилган. Бошқарма бу вазифани ҳам уддалай олади. Бошқарма коллективининг йил бошидан бери эришган иш натижалари, иккинчи квартал натижаларига кўра социалистик мусобақада қўлга киритган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи бунга далилдир.

А. СКОРОБОГАТОВ,
ЎзТАГ махсус мухбири.
Тюмень области.

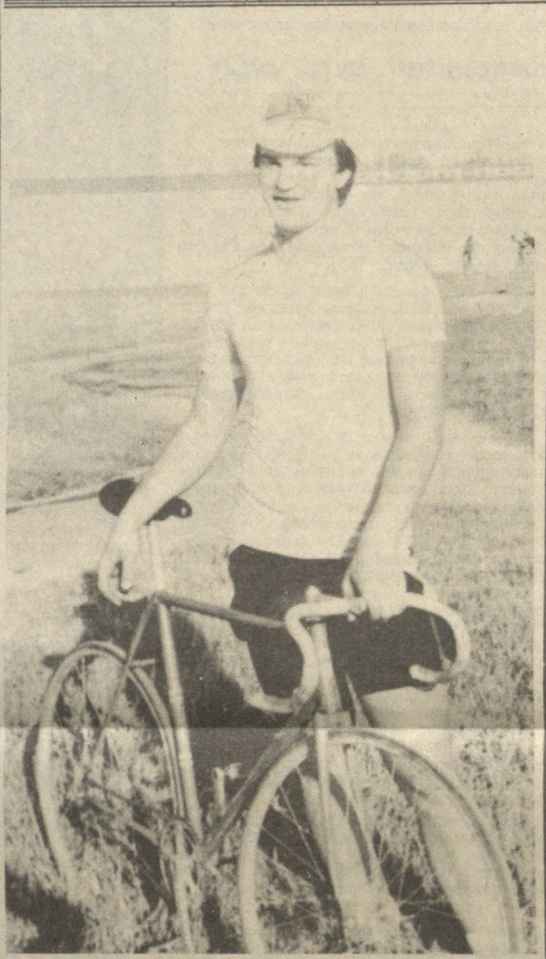

Москвада велотрек бўйича ўтказилаётган мамлакат чемпионатида тошкентлик спорт мастери Александр Шарудо ҳам иштирок этмоқда. Суратда: А. Шарудо.

А. Рисқиев фотоси (ЎзТАГ).

ЯХШИ ОТ КЕЙИН ЧОПАРМИШ...

Куни билан ёғайми, ёғмайми деб турган ёмғир кечга яқин шаррос қуйиб юборди.

— Вой дод, уйим куйиб кетди!.. — Карим Ҳамроев сочини юлиб идорага югурди. — Саксон фоиз пахтам очилганди, энди буёғи нима бўлади?!.

Раис билан партком секретари очиқ дераза ёнида туриб эринмай ёғаётган ёмғирдан юракларига қил сиғмай хуноб бўлиб туришганди. Каримбойнинг дод-войини эшитиб энсалари қотди.

— Шуниси етмай турганди, — тўнғиллади раис Раббим Ражабов. — Қилғиликни қилиб қўйиб, энди кўзини намлаб келганига ўлайми?!

— Карим ҳам Саноқулнинг биттаси-да, — партком секретари Даврон Қўшмуродов бурнини жийирди. — Икковининг ҳам бир кунда бераётган пахтаси бир процентга етиб-етмаяпти. Кеча қийин-қистоққа олсам, ёрдамчи беринглар деб талаб қилишди. Ўзлари-ку бригаданинг ярмига жавоб берворишган. Аслида, хўжаликнинг оёғидан тортаётганлар ҳам шулар.

Партком секретарининг бу гапларини эшитиб, раиснинг тиш оғриғи тургандай бирдан «имм» деб юборди. Унинг эсига кеча район раҳбарлари билан бўлган бир шингил «ширингина» суҳбат тушиб кетганди.

— Икки минг тонна пахтани машиналарда терамиз деб ваъда бергандинглар, маъқулладик. 60 процент ерни дефолиация қиламиз деганларингда ҳам хўп дедик, — дейишганди унга райкомда. — Қани ўша ваъдаларга вафо. Машиналаринг қантариб қўйилган. Кунига 1,3 — 1,4 процентдан ўтолмаяпсизлар. Шуми, механизацияга зўр бераётганларинг?

Бу гапларни эшитиб, Раббим Ражабовнинг қулоқларигача лавлаги бўлиб кетди. Аммо на илож, бошини эгиб, еб тишлаб ўтиришдан бошқа чораси йўқ эди-да. Аъзойи баданидан тер қуйиб ўтирибди-ю, ўзи бош агроном Б. Алимовнинг маслаҳатига қулоқ солган ўша кун, ўша соатдан жуда-жуда хафа бўлиб кетди.

Қўшни хўжаликлар ёппасига ғўза дефолиациясига киришиб кетган куни Раббим Ражабов бош агрономни чақириб, правлениеда барги тўктириладиган майдонларда дефолиацияни бошлаб юбориш масаласини муҳокама қилмоқчи эканлигини айтиб, ундан фикр сўраган эди. Алимов бунга тиш-тирноғи билан қарши чиқди: «Озгина шошмайлик, чунки, ғўзалар учида икки-учтадан хом кўрак бор. Шулар пишиб етилсин. Ёз жазирамасида қовжираб пишган, шоналари ҳашаротларга ем бўлган пахтанинг ўрнини шу кўсаклар тўлдиради. Нарироққа бориб дўппимиз тор келиб қоладиган пайтда шу кўсаклар жонимизга оро киради. Шунинг учун менинг маслаҳатим — дефолиацияни бир оз кечиктирайлик».

— Ахир, пахта топширишда ҳаммадан орқада қоляпмиз, теримни тезлаштирмасак бўлмас дейман, — раис бўшашиброқ деди.

— Яхши от ҳар доим ҳам кейин чопади, раис бува. Менинг бир нарсага ақлим етмай гапирмаслигимни яхши биласиз. Шунинг учун ҳозир гапимга кираверинг, кейин хурсанд бўлганингизда агроном тўғри маслаҳат берган экан дейсиз.

Бош агрономнинг айтганича бўлди: дефолиация кечиктирилди. Иккита пишмаган жиртак кўракни деб пишиб етилган бутун ҳосилни далада сақлаб туриш нотўғри эканлиги, «шир» этиб ёмғир ёғгудай бўлса, шунча пахтанинг сифатига путур етиши

ФЕЛЬЕТОН

мумкинлиги ўшанда на раиснинг, на партком секретарининг эсига келмади. Мана натижа: ҳали қўл урилмаган қирқ процент майдондаги ҳосил ёмғир остида қолди. Шуларни ўйларкан, раис юраги қоврилиб «уф» деб юборди. Даврон Қўшмуродовнинг шу топда «ичимдагини топ»,. деб миқ этмай ўтиришини кўриб тарс ёрилгудек бўлиб кетди.

— Бир нарса денг ахир! Парткомсиз, маслаҳат беринг!

— Машиналарни зудлик билан далага чиқарайлик. Бўлмаса, пахта тўкилиб бор ҳосилдан ажралиб қоламиз.

— Ғўзанинг барги тўкилмаган бўлса ҳамми?..

— Тўкилган ерга олиб чиқайлик. Тўрттаси анови Карим Ҳамроев билан Саноқул Юсупов бошлиқ бригадаларда терсин. Жуда бўлмаганда ҳар кўрганида «ҳашарчи, ҳашарчи» дейишларидан қутиламиз.

Шунга қарор қилишди. Паркка қантариб қўйилган машиналар бирин-кетин далага олиб чиқилди. Аммо бу ерда яна битта ишкаллик сезилиб қолди. Мавсум бошида Раббим Ражабов райкомга «15 та машинамизнинг ҳаммаси теримга тайёрлаб қўйилган деб рапорт бергандн. Ўшанда раис бироз шошилган экан: дала бошига келтирилган тўртта агрегатнинг иккитаси бузуқ чиқди. Бирининг шпиндель камари, иккинчисининг вали ишкал топибди. Шу нарса маълум бўлиб қолгач бош инженер Нуриддин Икромов эҳтиёт қисм излаб бир неча кундан бери Бухорода сарсон бўлиб юрибди.

Хуллас, Қоракўл районидаги «Коммунизм» колхозида ҳозирги долзарб пайтда аҳвол шунақа. Октябрь ойи яримлаб қолган бўлишига қарамай, хўжаликда пахта териш ва топширишда силжиш сезилмаяпти. Колхоз раисининг гапига қараганда далада пахта кўпмиш. Ҳали 40 процент майдондаги ҳосилга қўл урилмаганмиш. Бунинг устига, чўлдаги 300 гектар ерга экилган пахта ҳам бодроқдай очилиб ётганмиш. Шу ернинг ўзидан камида 1000 тонна ҳосил олиш мумкинмиш. Аммо ишчи кучлари етишмаётганмиш. Агар область ва район шаҳарлик ёрдамчилардан берса, теримда силжиш бўлиши мумкинмиш...

Колхозда ишчи кучлари кўп. Агар уларнинг ҳаммаси теримга жалб қилинса, машиналар ёппасига ишга солиб юборилса, хўжалик бир кунда йиллик планнинг 3—4 проценти миқдорида пахта топшириши мумкин. Бироқ шундай бўлмаяпти. Бошбошдоқлик авжига чиққани сабабли кўп кишилар теримда қатнашмаяпти. Машиналарнинг ҳоли эса юқорида айтганимизча. Булардан ташқари далада ишлаётганларга зарур шароит яратиб берилмаган. Ишдаги шу нуқсон ҳам терим суръатининг сусайиб кетишига сабаб бўлмоқда.

Колхоз раиси Раббим Ражабов икки гапнинг бирида «Далада ҳосилимиз кўп, яхши от кейин чопади. Ғўзамизнинг баргини тўктириб олайлик, ана ундан кейин районда биздан кўп пахта топширадиган хўжалик бўлмайди», дейди.

Тўғри, яхши от кейин чопади. Лекин пухта тайёргарлик кўрилмаган иш кутган натижани бермай қўйиши ҳам мумкин. Р. Ражабов мана шуни ҳам унутмаслиги керак.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ВЕЛОПОЙГА:

МАРРАДА БИРИНЧИ

Қорақалпоғистон АССР пойтахтида Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг шонли 60 йиллигига бағишлаб велосипед пойгаси ўтказилди. Мусобақада турли ёшдаги спортчилар қатнашдилар. Катта-кичик даврали пойгада В. Терешкова номли ўрта мактаб пойгачилари 153 очко тўплаб, пешқадамлик қилишди. Нукус энергетика техникуми ёшлари 88 очко билан иккинчи ўринни эгаллашган бўлса, Бердаҳ номли ўрта мактабнинг ёш спортчилари 70 очко билан маррада учинчи бўлишди. Шахсий ҳисобда М. Горький номли ўрта мактабнинг юқори синф ўқувчиси Ирина Гутарева биринчи ўринни эгаллади.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

● СУВ ТЎПИ. Ватерпол бўйича СССР терма командаси «Дўстлик—84» халқаро мусобақасида ажойиб ғалабани қўлга киритганини мухлислар билишади. Бу ютуққа Москва Олимпиадасининг чемпиони тошкентлик Эркин Шагаев муносиб улуш қўшиб, кўпчиликни қувонтирган эди. Шу муносабат билан Эркиннинг устози В. Харитоновга «СССРда хизмат кўрсатган тренер» фахрий унвони берилди.

● ЧАВАНДОЗЛИК. Тошкентда спорт мастери Сергей Лисицин хотирасига бағишланган республика очиқ чемпионатида 70 дан ортиқ чавандоз иштирок этмоқда. Ўзбекистон ўсмирлар терма командасининг аъзоси Анна Лисяк (Сирдарё области) от йўрттиришда иккинчи ўринни эгаллаб, унинг командадоши тошкентлик Марина Агажанян биринчи ўринни олди. Тошкентлик спорт мастери Г. Осиненко бронза медали совриндори бўлди.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ
БУТУНИТТИФОҚ ДАВЛАТ МАШИНА—ТРАКТОР
ПАРКИ РЕМОНТИ ВА УНГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ
ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЧИЛИК ТЕХНОЛОГИЯ
ИНСТИТУТИ
ЎРТА ОСИЁ ФИЛИАЛИ
(СредазГОСНИТИ)
лабораториялар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Катта илмий ходим: қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашиш бўйича пахтачилик машиналари технологияси ва улар ремонтини ташкил этиш ҳамда пухталигини текшириш;

кичик илмий ходимлар: қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашиш бўйича пахтачилик машиналари технологияси ва улар ремонтини ташкил этиш ҳамда пухталигини текшириш, пахтачиликда қўлланилувчи машиналар техник диагностикаси, машина-трактор парки ва суғориш техникасига техника хизмати кўрсатиш ва сақлаш, табиат муҳофазаси нормативларини ишлаб чиқиш, механизациялашган отрядлар ишини ташкил этиш ва ремонт базасини планлаштириш.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент области, Калинин райони, Ўртаовул посёлкаси.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг
ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
1984—85 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта маълумотга эга бўлган илғор ишчилар, колхозчилар ва СССР Қуролли Кучлари сафидан запасга бўшатилганлар тўқимачилик, енгил саноат ва пахта тозалаш корхоналари ҳамда қурилиш, совхозлар, колхозлар ва ҳарбий қисмлар қўмондонлигининг йўлланмаси билан қабул қилинадилар.

Кундузги мактабни битиргандан сўнг йўлланма берадиган ташкилотда камида бир йиллик узлуксиз иш стажига эга бўлганларгагина йўлланма берилади.

КУНДУЗГИ МАКТАБНИ 1984 ЙИЛДА ТАМОМЛАГАНЛАР ИШ СТАЖИ БЎЛСА ҲАМ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНМАЙДИЛАР.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: ректор номига ариза, тайёрлов бўлимига йўлланма, иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, ўрта маълумот тўғрисида ҳужжат (асли), медицина справкаси (086/у-форма), 8 дона фотосурат (3х4 см.).

Аризалар 10 ноябргача қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига математика ва физика бўйича суҳбат натижаларига ва қабул комиссиясининг қарорига асосан қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 8 ой.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Тайёрлов бўлимига қабул қилинганлар стипендия ва бошқа шаҳардан келганлар — ётоқхона билан таъминланадилар.

Тайёрлов бўлимининг битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширганлар институт кундузги бўлимининг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Мурожаат учун адрес: 700100, Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй, тайёрлов бўлими, телефон 53-11-93.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
«УЗЭЛЕКТРОМОНТАЖ» ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ТРЕСТИ БАЗАСИДАГИ
11-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1984—85 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича
ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАРНИ
ҚЎШИМЧА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кучланиш тармоқлари ва электр ускуналари бўйича электромонтажчи (Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган йигитлар), **ёритиш тармоқлари бўйича электромонтажчи** (қизлар), **коммутация иккиламчи тармоқлари бўйича электр монтажчи** (қизлар).

Ўқиш муддати — 4 ой.

Ҳар ойда ўқувчиларга 76 сўм миқдорида стипендия тўланади. Ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 проценти ўқувчиларга берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртини тугатганлар техникум ва институтларга киришда имтиёзларга эга бўладилар.

Ариза ва ҳужжатлар ҳар куни соат 9 дан 16.30 гача қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, характеристика, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, медицина справкаси, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 4 дона фотосурат.

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Фрунзе райони, Ивановолик тўқимачилар кўчаси, 8-уй (2, 3, 33, 34, 40, 57, 58, 70, 79-автобуслар, 4, 7, 11, 26, 9, 24-трамвайлар, 2, 6, 13 16-троллейбусларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати).

«ПАХТАКОР»
МАРКАЗИЙ
СТАДИОНИДА
19 октябрь соат 19.00 да СССР биринчилиги учун олий лиганинг
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ШАХТЁР» (Донецк)
командалари ўртасида

ФУТБОЛ

ИШҚИБОЗЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ПАХТАКОР» Марказий стадиони кассаларида олдиндан билет сотиш ва коллектив заявкалар қабул қилиш ташкил этилган.

Тошкент давлат маданият институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари ҳамда музика назарияси ва тарихи кафедраси коллективи катта ўқитувчи Г. Қ. Рўзметовга отаси

Қурбон Рўзметович
РУЗМЕТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Театр жамияти ва Ўзбек давлат академик драма театри коллективлари шу театрнинг артисти, Ўзбекистон ССР халқ артисти, республика театр жамиятининг аъзоси Э. Маликбоевага онаси

Сора
БОЕЗИТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

18 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.50 — Буратино кўргазмаси. 10.20 — Қора учбурчак. Бадиий фильм. 2-серия. 11.25 — Ҳайвонот оламида. 12.25 — Телефильм. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Мулоҳазалар... учрашувлар. 17.15 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.00 — Шахмат мактаби. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Телефильм. 20.20 — Қора учбурчак. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — Время. 22.05 — СССР халқ артисти С. Гиацинтова. 23.05 — Шаҳмат бўйича жаҳон чемпионати. 23.20 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 12.05 — Тележурнал. 15.05 — Шамолни изла. Бадиий фильм. 16.25 — А. Конан-Дойль. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 17.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Тележурнал. 19.15 — Халқ куйлари. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Автомобиль спорти бўйича СССР чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Имтиҳон олдидан. Бадиий фильм. 23.10 — Телефильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Темур ва унинг командаси. Бадиий фильм. 2-серия. 11.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 18.40 — Сўз кетидан, сўз келар. 19.00 — Турмуш ва маданият. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Пластика симфонияси. 20.30 — Ахборот. 20.55 — Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Оталар сўзи — ақлнинг кўзи (такрорий). 23.20 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.00 — МОСКВА-II. 18.10 — Телефильм. 18.35 — Реклама. 18.45 — Ўрмон қиссаси. Бадиий фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Телефильм. 21.00 — Ритмик гимнастика. 21.30— МОСКВА-II.

19 ОКТЯБРЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Мультфильмлар. 10.05 — Қора учбурчак. Бадиий фильм, 3-серия. 11.15 — Фильм-концерт. 11.40 — Телефильмлар. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Рус тили. 16.45 — Телефильм. 17.15 — Подмосковье қишлоқларининг бугуни ва эртанги куни. 17.45 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 18.45 — Ҳамдўстлик. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.55 — Қувноқ йигитлар (кинокомедия). 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. «Спартак» — «Днепр», «Зенит» — «Қайрат» (йўқлама). 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 11.05 — Антарктидага командировка (5-кўрсатув). 17.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 19.20 — Духовой оркестр чалади. 19.30 — Саёҳатчилар клуби. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.50 — От спорти бўйича халқаро мусобақалар. 21.30 — Время. 22.05 — Ўғил билан беш суҳбат. Телеспектакль. 23.15 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.35 — Ёшлик. 19.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Шахтёр». Танаффусда — Ахборот. 20.50 — Ахборот. 21.10 — Ёзувчилар — пахтакорларга. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.30 — Сержило экран. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.10 — МОСКВА-II. 18.10 — Кинопрограмма. 19.00 — Болалар учун фильм. 19.40 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ўқитувчилар учун консультация. 20.50 — Классик куй саҳифалари. 21..30 — МОСКВА-II.

РАДИО

18 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. 9.30 — Халқ куйлари. 9.45 — Қармоқ. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малши. 14.00 — Механизаторлар мусобақалашмоқда. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Музикали танаффус. 19.25 — Юность Узбекистана. 21.00 — Совет кишиси чет элда. 21.10 — Китоблар оламида. 21.30 — Пахтакорлар, Сизлар учун. 22.30 — Ўзбек классик қўшиқлари.

19 ОКТЯБРЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Олтин далам-олтин қўшиғим. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 11.15 — Қалб хотираси. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Сифатли тола — мўл ҳосил манбаи. 19.25 — Ёшлик. 20.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Шахтёр». 21.00 — Пахта далалари илғорларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Зайнаб ва Омон. Радиопостановка.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси ва телефонлар: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

Р. — 09515. ИНДЕКС 64583. Б. — 240.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12